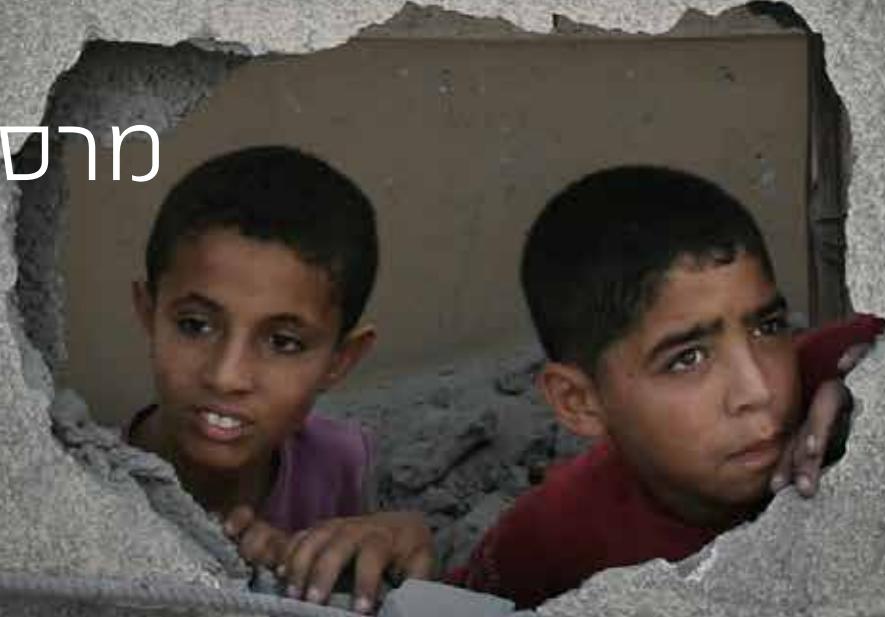


חיים מפוצלים

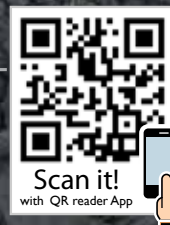
סקירה כללית הומניטרית לשנת 2014

מרס 2015



www.ochaopt.org

משרד האומות המאוחדות לתיאום עניינים הומניטריים (OCHA) בשטח הפלסטיני הכבוש
ת.ד. 38712, ירושלים המזרחית 91386 | טל': +972 (0)2 582 9962 | פקס: +972 (0)2 582 5841 | ochaopt@un.org
תיאום מציל חיים



המצב הכללי המתואר בדוח זה הוא משבר הגנתי, שנודעו לו השלכות הומניטריות שליליות. משבר זה נובע מהכיבוש הממושך ומעשי האיבה החוזרים ונשנים, בצד מערכת של מרכיבי מדיניות הפוגעים ביכולתם של הפלסטינים לחיות חיי קיום עצמי נורמליים ולממש את מלוא זכויותיהם, לרבות הזכות להגדרה עצמית. אם יסולקו גורמים אלה יהיו הפלסטינים מסוגלים לפתח את מוסדות השלטון והכלכלה שלהם מבלי להיזקק לסיוע הומניטרי.

כדי להתקדם בתחום זה נדרשים כל הצדדים הנוגעים בדבר לבצע שורה של פעולות, ובמיוחד צעדים אלה:

- על ישראל, ככוח הכובש, למלא את חובותיה העיקריות להגן על האוכלוסייה האזרחית הפלסטינית, ולהבטיח כי בני אדם יקבלו מענה לצורכיהם הבסיסיים ויוכלו ליהנות מזכויות האדם שלהם. אלה כוללות נקיטת פעולה להבטיח הגנה פיזית על אזרחים פלסטינים, שימת קץ לעקירה, הבטחת מיצוי דין בגין אלימות והתעללות והסרת ההגבלות על תנועת בני אדם וסחורות, וכן על גישה לאדמה ולמשאבים.
- על כל הצדדים לסכסוך, לרבות ארגונים חמושים, למלא את מחויבותיהם המשפטיות לנהל מעשי איבה על פי המשפט הבינלאומי, כדי להבטיח הגנה לכל האזרחים בעת מעשי איבה ולהבטיח מיצוי דין בגין מעשים שבוצעו תוך הפרה של דיני הסכסוך המזוין.
- מדינות צד שלישי שותפות לאחריות להבטיח את כיבודו של המשפט ההומניטרי הבינלאומי בשטח הפלסטיני הכבוש, ולקדם ציות לחובות בתחום זכויות האדם, ועליהן לנקוט את כל הפעולות הנחוצות הנגזרות מאחריות זו.

שנת 2014 הייתה שנה טראומטית בשטח הפלסטיני הכבוש. ברצועת עזה סבלו 1.8 מיליון פלסטינים מההסלמה החמורה ביותר במעשי איבה מאז 1967: יותר מ-1,500 אזרחים פלסטינים נהרגו, יותר מ-11 אלף נפצעו וכ-100 אלף נותרו עקורים. בגדה המערבית גרמו העימותים הגוברים בין מפגינים פלסטינים לבין כוחות ישראליים לרמות הנפגעים הגבוהות ביותר בשנים האחרונות, ובמקביל נמשכו הרחבת התנחלויות ועקירה בכפייה של פלסטינים בשטח C ובירושלים המזרחית. בסך הכול, כ-4 מיליון פלסטינים בגדה המערבית וברצועת עזה נתונים עדיין לכיבוש צבאי ישראלי, המונע מהם לממש רבות מזכויות האדם הבסיסיות שלהם.











זו השנה הרביעית שבה מפרט משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים את החששות ההומניטריים העיקריים בשטח הפלסטיני הכבוש. מטרתו של דוח זה היא לספק סקירה כללית מקיפה של הסיבות והגורמים שבשורש המצב ההומניטרי בשטח הפלסטיני הכבוש בשנה נתונה. במקום המתכונת רוויית הטקסט של השנים הקודמות, המגמות והמדדים העיקריים לשנת 2014 מיוצגים באינפוגרפיקה, והדוח כולל לכל אורכו קישורים למידע והקשרים נוספים.



החששות המותווים בסקירה הכללית ההומניטרית משקפים את סדר העדיפויות לקידום מדיניות שזיהה ארגון הגג של גופי הסיוע (HCT), גוף התיאום ההומניטרי העיקרי לסוכנויות האו"ם וארגונים לא ממשלתיים בשטח הפלסטיני הכבוש. בשנת 2014, הנושאים העיקריים נותרו: מיצוי דין; חיים, חופש וביטחון; עקירה בכפייה; תנועה וגישה; ומרחב הומניטרי. הסקירה הכללית שלהלן נבנתה סביב ארבעת התחומים הראשונים, ואילו סוגיית מיצוי הדין מטופלת לכל אורכה. כל פרק מכיל לוח שנה של ההתפתחויות העיקריות ב-2014 והמלצות, המפרטות את הצעדים העיקריים הנדרשים כדי לתקן מדיניות ונהגים שאינם עולים בקנה אחד עם המשפט הבינלאומי ולצמצם פגיעות הומניטריות.

כבכל הדוחות שמפרסם משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים, גם הסקירה הכללית ההומניטרית מבוססת על נתונים שנאספו והוצלו ממקורות שונים, לרבות משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים, סוכנויות או"ם אחרות, ארגונים בינלאומיים לא ממשלתיים, ארגונים פלסטיניים וישראליים לא ממשלתיים, והיכן שהדבר רלוונטי - מקורות ממשלתיים.

חיים, חופש וביטחון

סקירה כללית - השטח הפלסטיני הכבוש

	הרוגים	פצועים
2014	 x2,314  x87	 x17,125  x2,629*
2013	 x39  x5	 x3,964  x151
2012	 x272  x7	 x4,660  x345

 פלסטינים
 ישראלים

* אין בידו של משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים לוודא את הקריטריונים או את המספר של הפצועים הפלסטינים או הישראלים בפעולות האיבה שהתחוללו בעזה בחודשים יולי-אוגוסט.

אזרחים פלסטינים ברחבי השטח הפלסטיני הכבוש ממשיכים לחיות בצל סיכונים לחייהם, לבטיחותם הגופנית ולחירותם, בשל אלימות הקשורה בסכסוך, וכן בשל מרכיבי מדיניות ונהגים הקשורים בכיבוש הישראלי, לרבות אלימות מתנחלים. מספר האזרחים שנהרגו בשנת 2014 היה הגדול ביותר מאז 1967, בשל מעשי האיבה ביולי-אוגוסט בעזה ונוכח עלייה משמעותית במניין ההרוגים הפלסטינים בגדה המערבית. כן נצפתה עלייה ניכרת במספר הנפגעים הישראלים, בשל מעשי האיבה בעזה והמתרחשות בירושלים המזרחית.

ההקשר שבו אזרחים נהרגים או נפצעים ורכושם נהרס או ניזוק משתנה אמנם, אך קיים משבר גדל והולך המתאפיין באי־נשיאה באחריות, בלא סעד יעיל בגין רוב רובן של ההפרות לכאורה של המשפט הבינלאומי, שיבטיח צדק לקורבנות וימנע הפרות עתידיות.



© משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים

שפנות אשעייה, הירי עזה, אוגוסט 2014

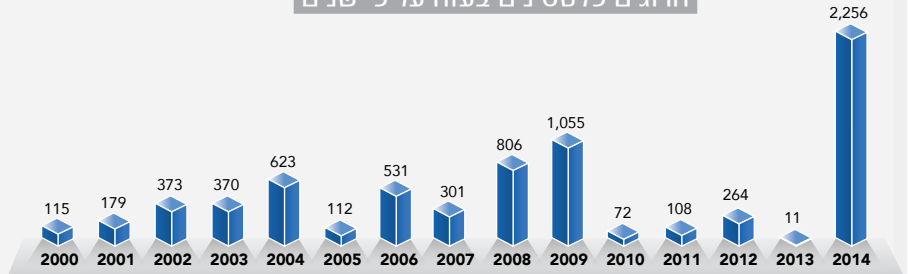
המלצות

- בעת התרחשותם של מעשי איבה יקפידו כל הצדדים בכל עת להבחין בין אזרחים לבין לוחמים, וינקטו את כל אמצעי הזהירות הדרושים להימנע או להפחית למינימום פגיעה באזרחים ונזק ליעדים אזרחיים. במיוחד:
 - על כוחות ישראליים להימנע ממתקפות שצפוי שיגרמו לאובדן חיי אזרחים, לפגיעה של אזרחים או לנזק לאובייקטים אזרחיים, שיהיה מופרך ביחס ליתרון הצבאי הצפוי.
 - על ארגונים פלסטיניים חמושים ברצועת עזה להימנע מירי חסר הבחנה של רקטות וטילים אחרים לעבר ישראל, ולהבטיח במידת האפשר ששטחים אזרחיים בעזה לא ישמשו לשיגור מתקפות או למתן מגן לכוחות או למתקנים צבאיים.
- מחוץ למעשי איבה פעילים, על ממשלת ישראל לנקוט את כל האמצעים הנחוצים להגן על האוכלוסייה האזרחית הפלסטינית, לרבות באמצעות:
 - מניעת שימוש מופרך בכוח על ידי צבאה וכוחות הביטחון שלה במהלך פעולות לאכיפת החוק.
 - נקיטת האמצעים המתאימים כדי לשים קץ לפגיעה באזרחים פלסטינים ורכושם על ידי מתנחלים ישראלים.
- כל הצדדים יבטיחו מיצוי דין בגין הפרות של המשפט ההומניטרי הבינלאומי ומשפט זכויות האדם הבינלאומי, ויוודאו שלקורבנות תהיה גישה לסעדים יעילים, לרבות פיצויים.
 - בהקשר זה, על ממשלת ישראל למלא את מחויבותיה בכך שתמשיך במאמצים הנוכחיים לבדוק את מנגנוני החקירה ביחס להאשמות בדבר הפרות של המשפט הבינלאומי שביצעו כוחות הביטחון שלה, כדי לוודא שמנגנונים אלה עומדים באמות המידה המשפטיות הבינלאומיות.
 - על הרשויות בעזה למלא את מחויבותיהן להבטיח מיצוי דין, ולשם כך עליהן לוודא כי מתקפות חסרות הבחנה משטחים אזרחיים בעזה ועל שטחים אזרחיים בישראל ייחקרו.
- על כל הצדדים לוודא כי ההליך הנאות יכובד בכל האמור בבני אדם הנתונים במעצר. אל יילדים פלסטינים המוחזקים במעצר יש להתייחס תוך התחשבות בגילם, בהתאם לאמות המידה המשפטיות הבינלאומיות.

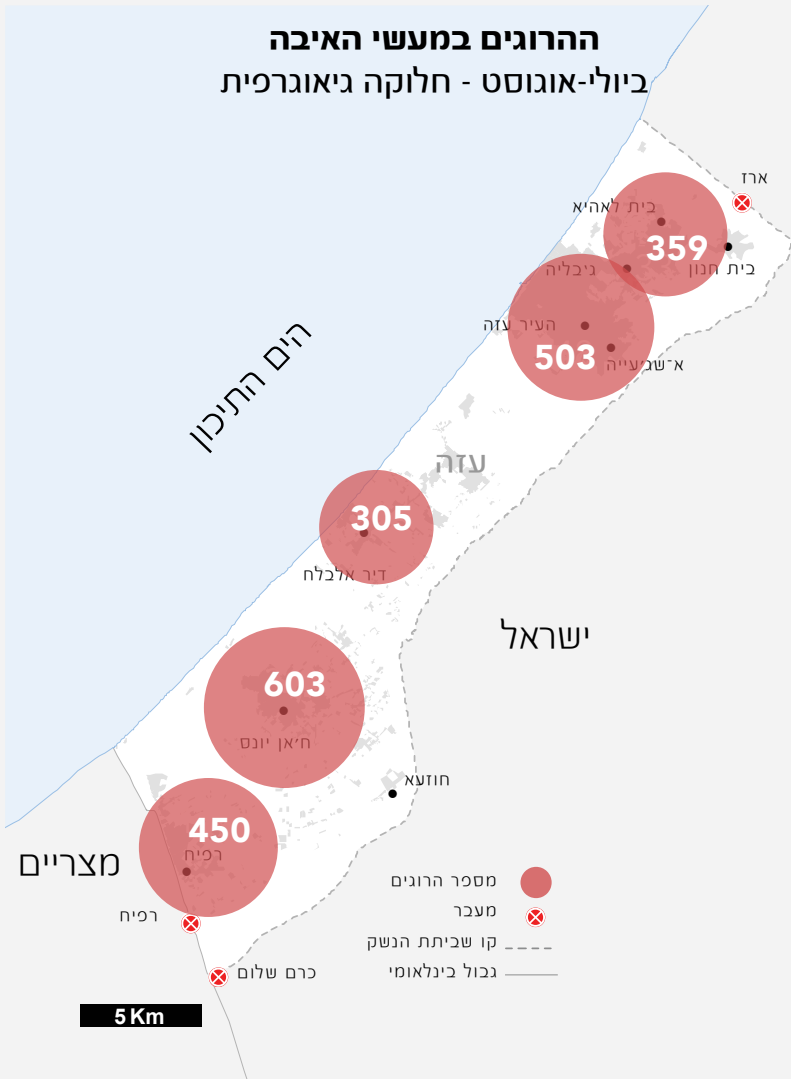
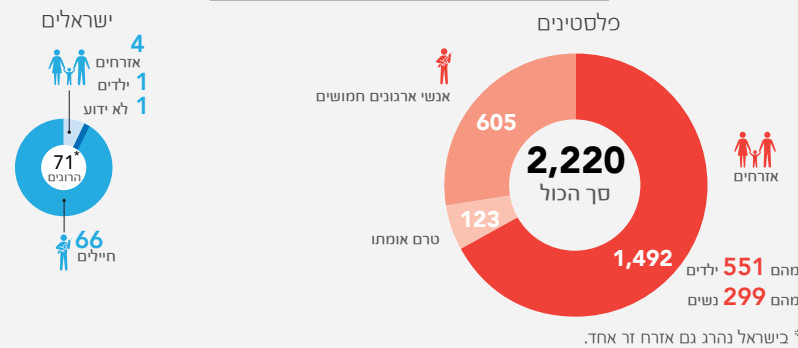
רצועת עזה

בין 7 ביולי ל-26 באוגוסט התחוללה ברצועת עזה ההסלמה הקטלנית ביותר במעשי איבה מאז תחילתו של הכיבוש הישראלי ב-1967. על פי נתונים ראשוניים שאסף כוח המשימה לענייני הגנה, נהרגו במעשי האיבה 2,220 פלסטינים בסך הכול, 1,492 מהם אזרחים. לפי נתוני משרד הבריאות הפלסטיני, במעשי האיבה נפצעו 11,231 פלסטינים. חלק גדול מההרוגים הפלסטינים נפגעו במתקפות ישראליות שהתמקדו בבתי מגורים, והדבר מעורר חששות בכל הנוגע לכיבוד עקרונות ההבחנה, המידתיות והזהירות בעת תקיפה, הקבועים במשפט ההומניטרי הבינלאומי. למעשי האיבה נודעה גם השפעה חמורה על האוכלוסייה האזרחית הישראלית, בשל ירי בלתי מובחן של רקטות ואש מרגמות על ידי ארגונים חמושים בעזה. במעשי האיבה נהרגו 71 ישראלים, רובם אנשי צבא: 66 חיילים. מועצת האו"ם לזכויות האדם הקימה ועדת חקירה עצמאית כדי לחקור הפרות של המשפט ההומניטרי הבינלאומי ומשפט זכויות האדם הבינלאומי בשטח הפלסטיני הכבוש, ובמיוחד ברצועת עזה, בהקשר של מבצעים צבאיים שנוהלו אחרי 13 ביוני 2014, ולגבש המלצות, במיוחד בנושא אמצעים למיצי דיין, וכן דרכים ואמצעים להגן על אזרחים מפני מתקפות נוספות כלשהן.

הרוגים פלסטינים בעזה על פי שנים

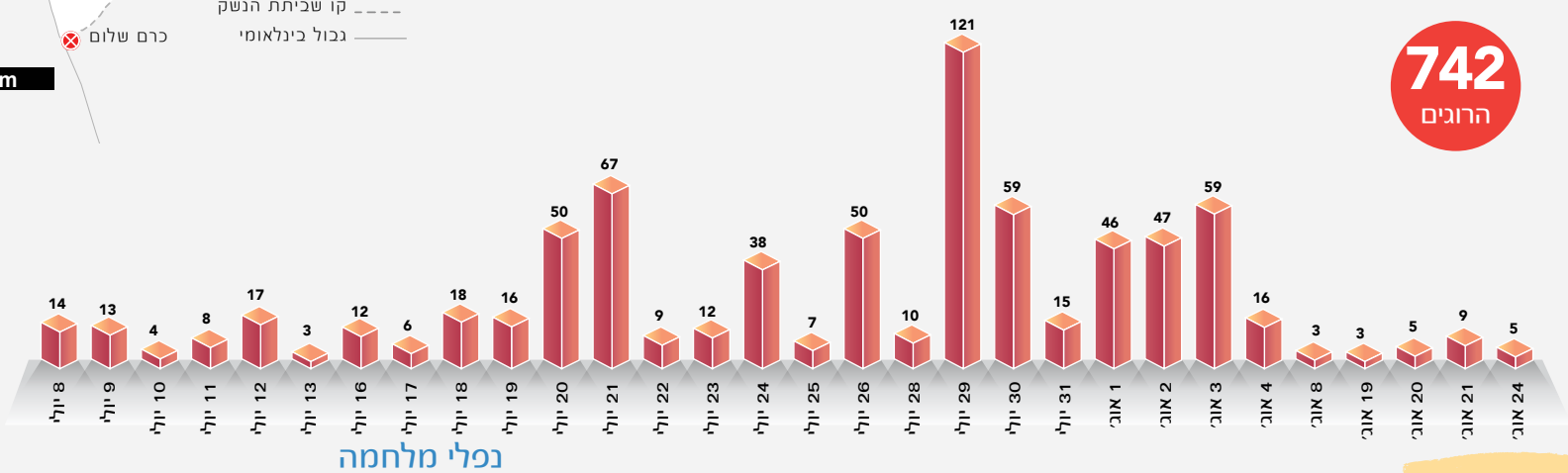


הרוגים במעשי האיבה ביולי-אוגוסט



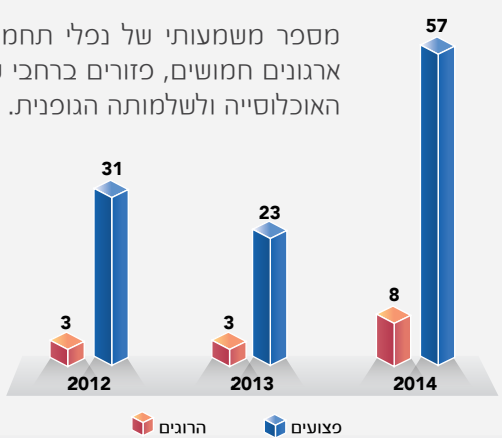
במהלך מעשי האיבה ביולי-אוגוסט איבדו 142 משפחות פלסטיניות שלושה או יותר בני משפחה שנהרגו באותה תקרית, בשל הרס מבני מגורים - בסך הכול 742 הרוגים והרוגות.

742
הרוגים



נפלי מלחמה

מספר משמעותי של נפלי תחמושת, לרבות נפלי מלחמה של ארגונים חמושים, פזורים ברחבי עזה ומהווים סכנה חמורה לחיי האוכלוסייה ולשלמותה הגופנית.



מיצי דיין

קיימים חששות ככדים בכל האמור בהיעדר מיצי דיין בעקבות ניהולם של מעשי האיבה בעזה ביולי-אוגוסט. עד כה הודיע הפרקליט הצבאי הראשי הישראלי (פצ"ר) על פתיחה בחקירה פלילית לבדיקתן של 19 "תקריות חריגות" הקשורות במעשי האיבה, ששתיים מהן כבר נסגרו, וכ-126 תלונות נבדקות על ידי מנגנון בירור מסכילי. אלא שבמבצע "עופרת יצוקה" (2008/09) הורשעו שלושה חיילים בלבד, והעונש הממושך ביותר נזר בגין גניבת כרטיס אשראי; ובמבצע "עמוד ענן" (2012) לא נפתחו חקירות פליליות בעקבות האשמות בדבר הפרת המשפט ההומניטרי הבינלאומי על ידי כוחות ישראליים, אף כי שתי ועדות בדיקה הוקמו לחקירת תקריות ספיציפיות. כמו בסבבי הסלמה קודמים, אין בנמצא מידע זמין שיצביע על כך שהרשויות הפלסטיניות מנהלות חקירות לבדיקת הפרות לכאורה שביצעו ארגונים חמושים פלסטיניים.

1. <http://www.mag.idf.il/163-7183-en/Patzar.aspx?pos=1>

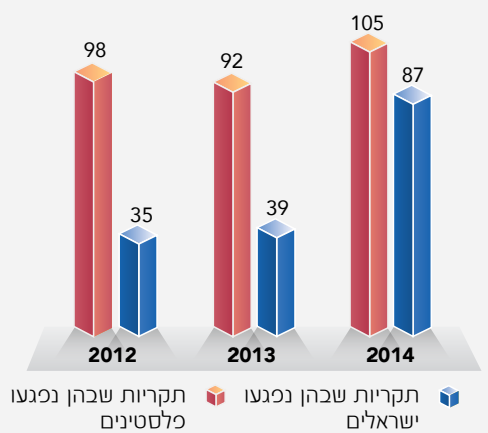
הגדה המערבית, לרבות ירושלים המזרחית

מספר ההרוגים הפלסטינים בתקריות במעורבות כוחות ישראליים בגדה המערבית היה הגבוה ביותר מאז 2007, ומספר הפצועים בתקריות כאלה היה הגבוה ביותר מאז 2005, השנה שבה החל משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים לאסוף נתונים. האלימות הגיעה לשיאה במחצית השנייה של השנה, לאחר חטיפתם והריגתם של שלושה נערים ישראליים והריגתו של נער פלסטיני בירושלים המזרחית בחודש יולי, על פי דיווחים כנקמה על חטיפת הנערים; בהפגנות מחאה נגד מעשי האיבה ביולי-אוגוסט ברצועת עזה; ובעימותים בחודשים אוקטובר ונובמבר סביב מה שהובן כשינויים בסטטוס קוו במתחם אליאקצא / הר הבית. גם העלייה החדה בשיעור הילדים שנפגעו מידי כוחות ישראליים מדאיגה; 13 ילדים נהרגו, לעומת ארבעה ב-2013, המספר הגבוה ביותר שתועד בגדה המערבית מאז 2006. גם המתקפות הפלסטיניות נגד אזרחים ישראליים (בעיקר מתנחלים) ואנשי כוחות הביטחון הישראליים התרבו ב-2014, ומספר ההרוגים גדל מארבעה ל-12.

אלימות מתנחלים ואלימות כלפי מתנחלים

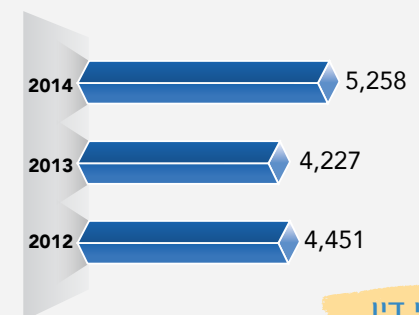
בשנת 2014 ניכר גידול במספר מקרי האלימות שבהם מתנחלים פגעו בפלסטינים ובמספר הפצועים הפלסטינים בתקריות אלה, אך שמספר התקריות שבהן נגרם נזק לרכוש/אדמה פלסטיניים הצטמצם. מספר המקרים שבהם פלסטינים פגעו בישראלים גדל משמעותית.

נפגעים בגדה המערבית



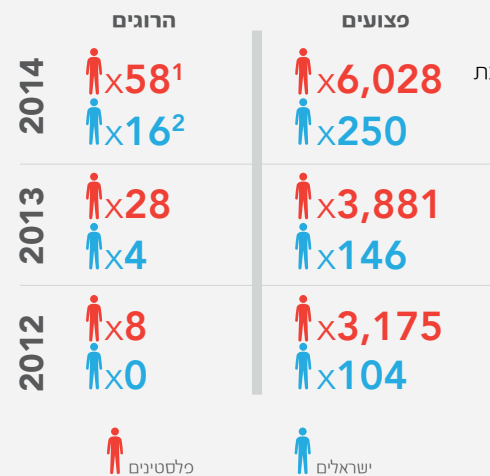
פלסטינים במעצר

הממוצע השבועי של פלסטינים המוחזקים על ידי הרשויות הישראליות בגין עבירות ביטחוניות לכאורה גדל ב-24% בשנת 2014. מנתונים על ילדים פלסטינים המוחזקים במעצר צבאי עולה כי בשנת 2014 הוחזקו מדי חודש במעצר צבאי 185 ילדים בממוצע, לעומת 197 ב-2013, ירידה של 6%. הממוצע החודשי של המוחזקים במעצר מנהלי גדל משמעותית ל-327, לעומת 132 ב-2013 ו-245 ב-2012. בשנת 2014 לא הוחזקו במעצר ילדים מתחת לגיל 14, מגמה חיובית שהחלה בשלהי 2013.⁴



מיצוי דין

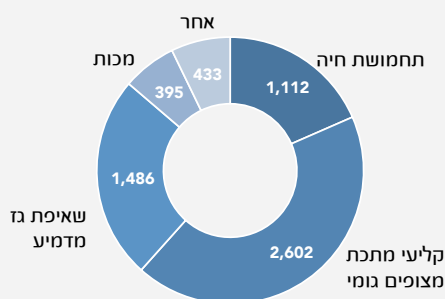
נפגעים בגדה המערבית



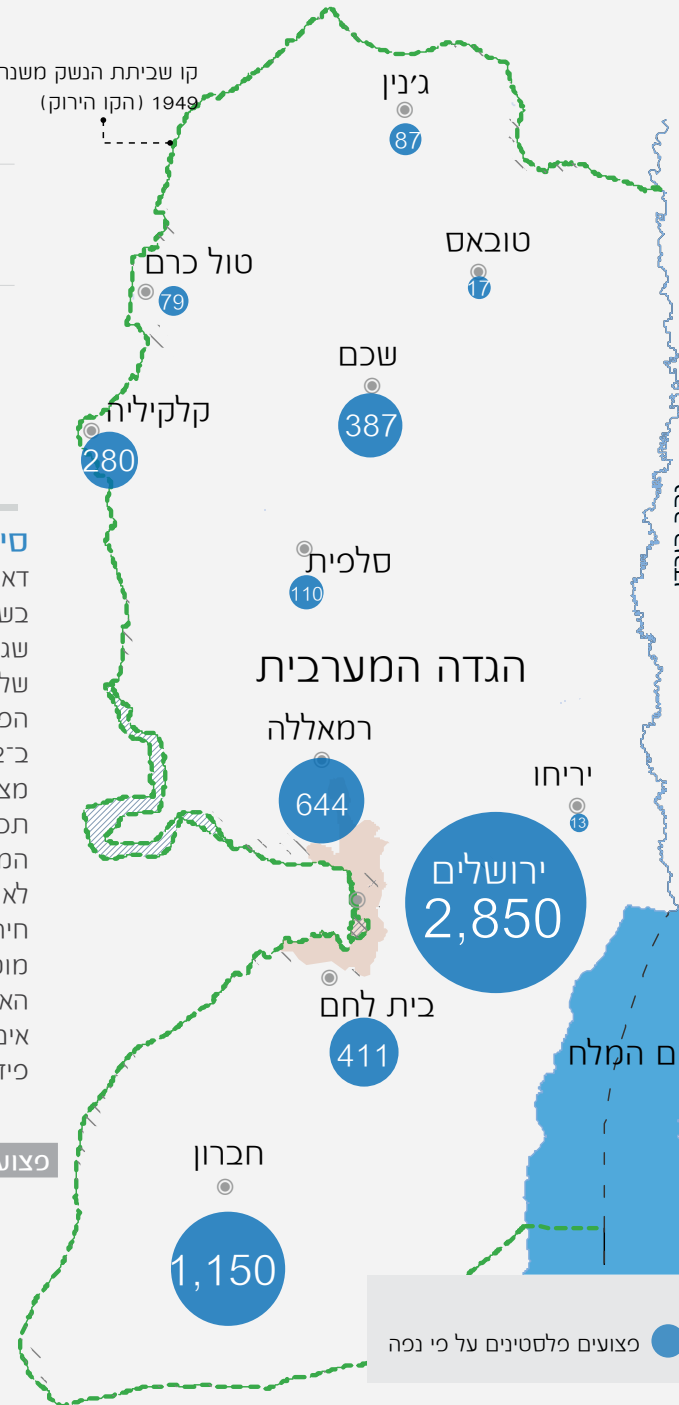
סיבת הפגיעות

דאגה מיוחדת עוררה בשנת 2014 העלייה החדה בשימוש שעשו כוחות ישראליים בתחמושת חיה, שגרמה למותם של כמעט כל ההרוגים ולפגיעתם של 1,112, המהווים כמעט 18% מכלל הפצועים הפלסטינים, עלייה לעומת 4% ב-2013 ו-2% ב-2012. 43% מהפגיעות נגרמו על ידי קליעי מתכת מצופים גומי, עלייה לעומת 39% ב-2013. למרות תכיפות העימותים בירושלים המזרחית, בשכונות הממוקמות ביעברו הירושלמי של גדר ההפרדה לא תועדו הרוגים או פצועים פלסטינים מתחמושת חיה או מקליעי מתכת מצופים גומי. באזורים אלה מוטלת האחריות לאכיפת החוק על המשטרה האזרחית הישראלית, שבניגוד לצבא ולמשמר הגבול אינה מורשית להשתמש בסוגי תחמושת אלה לצורך פיזור הפגנות.

פצועים פלסטינים מידי כוחות ישראליים ומתנחלים בשנת 2014 על פי סוגי נשק



פצועים פלסטינים על פי נפה



הגידול במספר ההרוגים והפצועים קשה בקרב הפלסטינים בגדה המערבית מחזק חששות הקיימים זה מכבר בגין שימוש מופרז בכוח שעושים כוחות ישראליים, במיוחד לפיזור הפגנות. חקירות פליליות של הרשויות הישראליות לבדיקת הנסיבות שבהן נהרגו 32 מההרוגים השנה הובילו להגשת כתב אישום נגד חשוד אחד בלבד, ואילו תוצאות יתר החקירות עדיין תלויות ועומדות.⁵ מקור נוסף נוסף לדאגה הוא אי-אכיפה מספקת של שלטון החוק על ידי הרשויות הישראליות בכל האמור באלימות מתנחלים נגד פלסטינים, למרות אמצעים מיוחדים שיושמו על ידי הרשויות הישראליות לטיפול בכשלים אלה. מ-2005 עד אוגוסט 2014, מתוך דגימה של 970 חקירות של משטרת ישראל שארגון זכויות האדם הישראלי "יש דיין" עקב אחריהן, ואשר בדקו חשד לעבירות שביצעו מתנחלים נגד פלסטינים, הובילו רק 7.4% להגשת כתב אישום.⁶

1. נתון זה כולל שלושה הרוגים בירושלים המערבית.
 2. כולל שישה שנהרגו בירושלים המערבית ואחד שנהרג בתל אביב.
 3. מקור: שירות בתי הסוהר הישראלי באמצעות ארגון "בצלם".
 4. הנתונים נמסרו על ידי יוניצ'ף.
 5. ארגון "בצלם" מסר מידע זה למשרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים.
 6. ראו "יש דיין", דף מידע: אכיפת חוק על אזרחים ישראליים בגדה המערבית, אוקטובר 2014.

הגדה המערבית

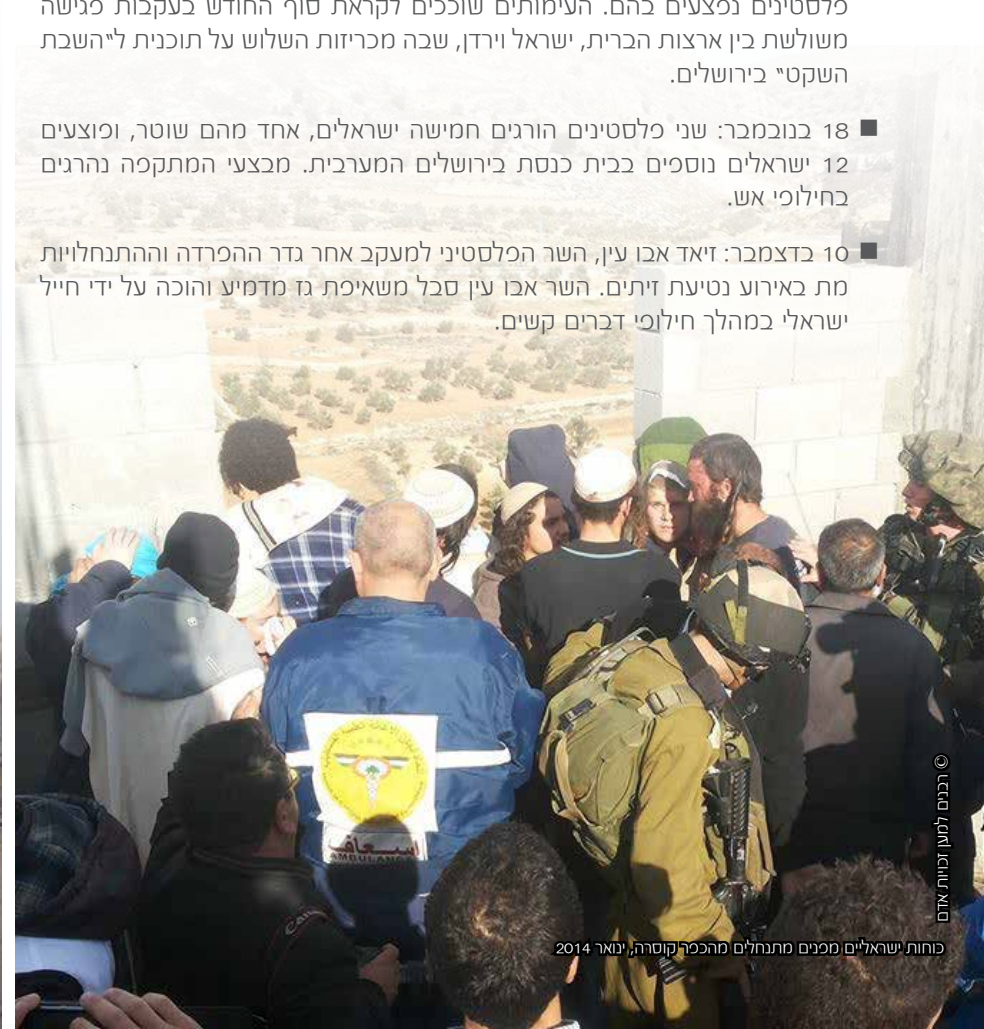
- 17-11 במרס: במשך ימים אחדים מתחוללים עימותים בעיר העתיקה של ירושלים ובסביבותיה, בעקבות הגבלות הגיל שהטילו הרשויות הישראליות על כניסת מתפללים פלסטינים למתחם אל־אקצא / הר הבית והכניסה החוזרת ונשנית של קבוצות ישראליות למתחם.
- 22-19 במרס: כ־19 במרס יורים כוחות ישראליים למוות בילד בן 14 בדרום הר חברון. כ־22 במרס, במהלך מבצע צבאי במחנה פליטים בגנין, הורגים כוחות ישראליים שלושה גברים.
- 15 במאי: במהלך הפגנות לציון יום השנה ה־66 ל"ינכבה", נהרגים שני נערים פלסטינים בני 17 במחסום ביתוניא מתחמושת חיה. בנובמבר מגישות הרשויות הישראליות כתב אישום נגד שוטר משמר הגבול הישראלי בגין הריגתו של אחד הנערים.
- 13 ביוני: שלושה נערים ישראלים נחטפים ליד חברון, על פי דיווחים בידי אנשי חמאס, ובעקבות זאת מקיימת ישראל פעולות צבא נרחבות בכל רחבי הגדה המערבית.
- 30 ביוני: גופותיהם של שלושת הנערים הישראלים החטופים מתגלות ליד חברון.
- 2 ביולי: עימותים אלימים פורצים ברחבי ירושלים המזרחית בעקבות חטיפתו והריגתו של נער פלסטיני בן 16 משועפאט, על פי דיווחים כמעשה נקם על הריגתם של שלושת הנערים הישראלים.
- 4 באוגוסט: ישראלי נהרג וחמישה אחרים נפצעו כשפלסטיני הנוהג במחפר תוקף אוטובוס בירושלים המערבית.
- 25 באוגוסט: ילד פלסטיני בן 14 מת מפצעים שנפצע כ־22 באוגוסט. עם מותו מגיע לעשרים מניין ההרוגים בגדה המערבית מאז תחילת המתקפה בעזה, כ־7 ביולי.
- 23 בספטמבר: כוחות ישראליים הורגים שני פלסטינים החשודים בחטיפת שלושת הנערים הישראלים ביוני ובהריגתם.
- אוקטובר: עימותים בין כוחות ישראליים ופלסטיניים מתרחשים כמעט מדי יום ומתפשטים לרוב השכונות הפלסטיניות בירושלים המזרחית, במחאה נגד כניסתן של קבוצות ישראלים למתחם אל־אקצא / הר הבית, ונגד ההגבלות המוטלות על כניסת פלסטינים למתחם.
- נובמבר: עימותים עם כוחות ישראליים נמשכים ברחבי נפת ירושלים, וכמעט 800 פלסטינים נפצעו בהם. העימותים שוככים לקראת סוף החודש בעקבות פגישה משולשת בין ארצות הברית, ישראל וירדן, שבה מכריזות השלוש על תוכנית ל"השבת השקט" בירושלים.
- 18 בנובמבר: שני פלסטינים הורגים חמישה ישראלים, אחד מהם שוטר, ופוצעים 12 ישראלים נוספים בבית כנסת בירושלים המערבית. מבצעי המתקפה נהרגים בחילופי אש.
- 10 בדצמבר: זיאד אבו עין, השר הפלסטיני למעקב אחר גדר ההפרדה וההתנחלויות מת באירוע נטיעת זיתים. השר אבו עין סבל משאיפת גז מדמיע והוכה על ידי חייל ישראלי במהלך חילופי דברים קשים.

רצועת עזה

- 24-30 ביוני: המתרחבות בעזה נותרת גבוהה זה השבוע השלישי ברציפות. מדי יום השבוע ירו פלסטינים רקטות לעבר דרום ישראל וחיל האוויר הישראלי ביצע תקיפות אוויריות בעזה.
- 27 ו־29 ביוני: חיל האוויר הישראלי הורג שלושה אנשי ארגון חמושי. מאז תחילת 2014 הרגו כוחות ישראליים במבצעים דומים לכחות חמישה אנשי ארגונים חמושים.
- 7 ביולי: הצבא הישראלי פותח במבצע צבאי גדול ברצועת עזה, צעד שבעקבותיו מכריזים הן המתאם ההומניטרי והן מנהל סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם (אונר"א) בעזה על מצב חירום ומקימים מנגנונים לתיאום סיוע חירום.
- 17 ביולי: הצבא הישראלי פותח בפלישה קרקעית לתוך עזה.
- 19-20 ביולי: המתקפה הקרקעית מתרחבת אל תוך אזורים מאוכלסים בצפיפות, לרבות שכונת א־שגייעיה, ועל פי דיווחים נהרגים בה שישים פלסטינים ו־13 חיילים ישראלים.
- 20 ביולי: בתקרית החמורה ביותר של הרג כמה מבני אותה משפחה, הורס מטוס ישראלי את ביתו של תאופיק אבו גיאמע בכני סוהילה. צוותי חילוץ מוציאים מבין ההרסות 25 גופות, לרבות של 19 ילדים וחמש נשים, ששלוש מהן היו הרות. על פי דיווחים, בעת ביצוע התקיפה ביקר בבית איש ארגון חמושי.
- 23 ביולי: דיווחים על כך שהכפר חוזעא נחשף כלילה לירי ארטילרי ככד שבו נהרגו על פי דיווחים לכחות עשרים בני אדם, כשכוחות ישראליים נכנסו לכפר.
- 27 ביולי: עם תחילתו של היום העשרים למצב החירום בעזה, מספר ההרוגים הפלסטינים הוא יותר מאלף.
- 1 באוגוסט: הפסקת האש ההומניטרית בת 72 השעות שנכנסה לתוקף הבוקר התמוטטה לאחר שבכריח נהרגו על פי דיווחים שני חיילים וחייל אחד נשבה.
- 5 באוגוסט: הצעה מצרית להפסקת אש בת 72 שעות נכנסת היום לתוקף. על פי דיווחים, כוחות ישראליים השלימו את נסיגתם והתפרשו מחדש לאורך הגדר המפרידה בין עזה לישראל.
- 8 באוגוסט: עם פקיעת תוקפה של הפסקת האש הזמנית מתחדשים מעשי האיבה.
- 20 באוגוסט: אתמול תמה שורה של הפסקות אש שהושגו במשא ומתן ונמשכו בסך הכול תשעה ימים. מעשי האיבה נמשכים ופלסטינים נוספים נהרגים בהם; על פי הערכות מגיע סך ההרוגים ל־1,999.
- 22 באוגוסט: על פי דיווחים, מאז 5 באוגוסט הרגו ארגונים חמושים פלסטינים 21 פלסטינים שהואשמו בשיתוף פעולה עם ישראל.
- 26 באוגוסט: נכנסת לתוקף הפסקת אש שהושגה בתיווך ממשלת מצרים וקיבלה את הסכמת הארגונים החמושים בעזה, הרשות הפלסטינית וישראל.



© שרת האו"ם לתאום עניינים הומניטריים



© רכנס למען זכויות אדם

עקירה בכפייה

סקירה כללית - השטח הפלסטיני הכבוש

בשנת 2014 נמשכה העקירה בכפייה של פלסטינים ברצועת עזה ובגדה המערבית, לרבות ירושלים המזרחית. הגורמים העיקריים לעקירה בכפייה הם מעשי האיבה בין ישראל לארגונים חמושים פלסטיניים ברצועת עזה ומרכיבי מדיניות ונהגים הקשורים בכיבוש המתמשך בגדה המערבית, במיוחד בשטח C וירושלים המזרחית, שם ממשיכות הרשויות הישראליות להרחיב התנחלויות בניגוד למשפט הבינלאומי, על חשבון צורכי הדור, המחיה והפיתוח של קהילות פלסטיניות.



עקרים פלסטינים פזורים למחסה, שפנת אל שמייה, העיר עזה, אוגוסט 2014

© משרד האו"ם לתענו"ם עיניים המזרחיים

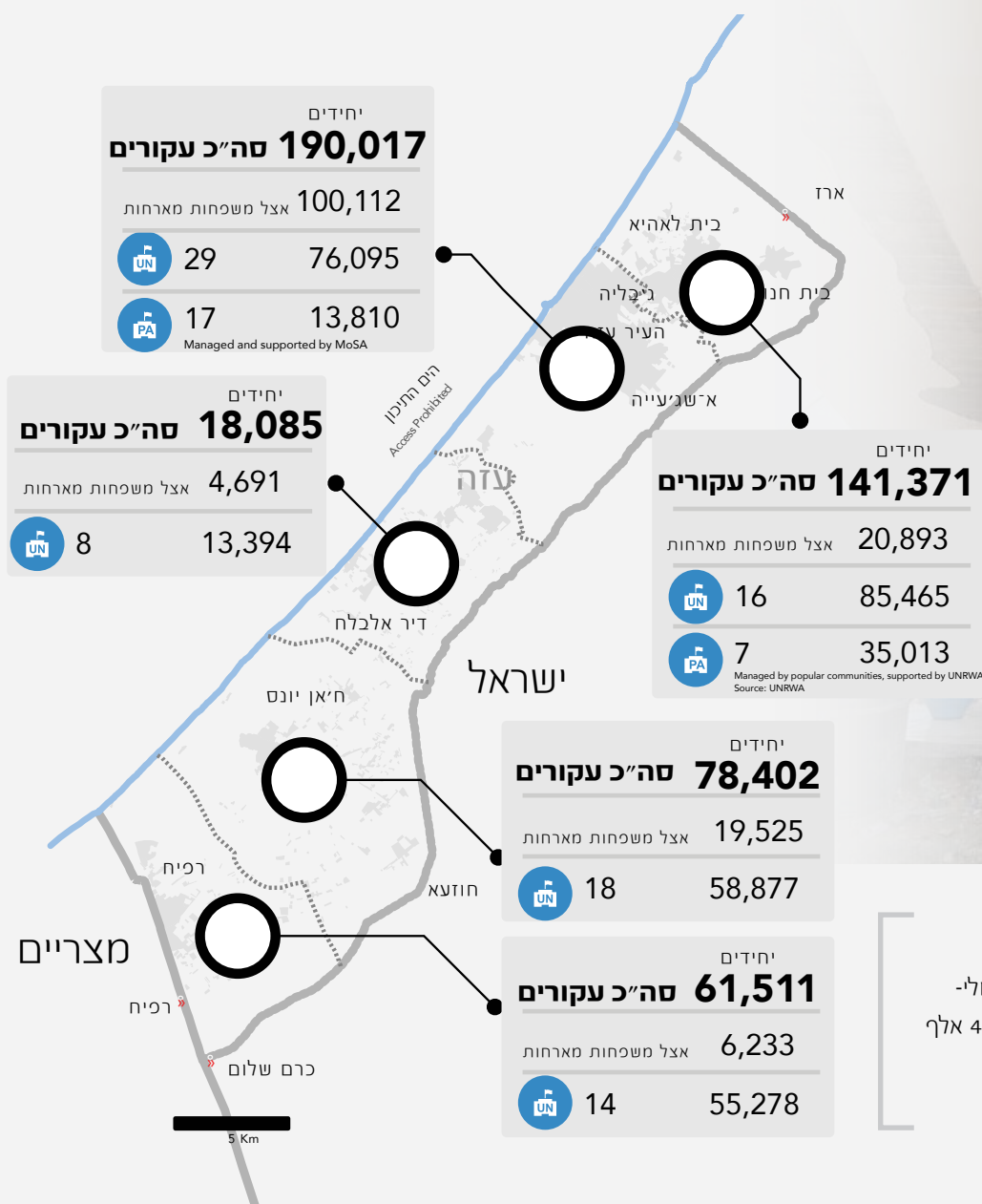
המלצות

- במהלך מעשי איבה, על כל הצדדים להבטיח מתן הגנה לבתים ותשתיות אזרחיים:
 - על ישראל להימנע מכיוון מתקפות על בתים ומתקני תשתית אזרחיים וכן ממתקפות שיגרמו להם נזק לא מידתי;
 - על ארגונים חמושים פלסטיניים להימנע ממתקפות על אזורי מגורים בישראל, ובמידת האפשר להימנע ממיקום של עצמים צבאיים באזורים מאוכלסים בצפיפות, ולפנות אזרחים ואובייקטים אזרחיים מקרבת מטרות צבאיות;
- בגדה המערבית ינקטו הרשויות הישראליות את האמצעים הדרושים לשים קץ לעקירה בכפייה של פלסטינים, לרבות:
 - הפסקת הריסתם של בתים ומבנים פלסטיניים אחרים;
 - הקצאתה מחדש של אדמת מדינה, לרבות אדמה שהוגדרה כשטחי אש בגדה המערבית, לשימוש ופיתוח פלסטיניים.
 - תיקון משטר התכנון הנוכחי כך שיבטיח לפלסטינים גישה למסגרת תכנונית הוגנת, יעילה ומשתפת, שתיתן מענה יעיל לצורכי הצמיחה והפיתוח שלהם.
 - הפסקת התפיסות של אדמה פרטית ומשאבים פלסטיניים והפסקת השימוש בתפיסה ובהפקעה של אדמה ובהקצאות של אדמת מדינה להקמת התנחלויות והרחבתן;
 - הבטחת מעמד משפטי בטוח לפלסטינים, והאפשרות להתגורר בלא הגבלות שרירותיות בכל חלק של השטח הפלסטיני הכבוש.
 - מתן רשות למשפחות שנעקרו בכפייה לחזור לבתיהן, והבטחה שיקבלו גישה לסעד יעיל בגין הרס אדמה, בתים ורכוש אחר.
 - ביטול התוכנית הקיימת להעברה בכפייה של קהילות בדואיות במרכז הגדה המערבית ממקום מושבן הנוכחי.

רצועת עזה

ב-2014, בשל מעשי האיבה ביולי-אוגוסט, ידעה עזה את שיעור העקירה הפנימית הגבוה ביותר מאז 1967. על סמך מעשי איבה קודמים צפתה אונר"א כי תצטרך לתת מחסה במתקניה ל-50 אלף עקורים פנימיים לכל היותר, אבל בסופו של דבר היה מספר השיא של העקורים הפנימיים גדול כמעט פי שישה מאומדן זה. בשיא מעשי האיבה נעקרו מבתיהם כמעט 500 אלף בני אדם, 28% מהאוכלוסייה, ושהו בבתי ספר של אונר"א, בתי ספר ממשלתיים ומחסים בלתי רשמיים, או אצל משפחות מארחות. על פי הערכות, בסוף דצמבר עדיין היו 100 אלף בני אדם ברחבי עזה עקורים, חלקם בדירות שכורות, אחרים שהמשיכו לשהות במרכזים קולקטיביים או אצל משפחות מארחות, וכאלה שיתמודדו עם החורף ביחידות טרומיות, באוהלים שהוכנו לקראת החורף, במחסים מאולתרים או בבתיהם שניזוקו קשות, בעודם ממתינים עד שיוכלו לשקם את חייהם.

עקורים פנימיים לפני הפסקת האש, נכון ל-26 באוגוסט



משפחה מתגוררת בבית שניזוק קשות במורה אדיכ

עקירה בישראל

גם בדרום ישראל הייתה עקירה משמעותית במהלך מעשי האיבה ביולי-אוגוסט, במיוחד ביישובים בטווח ירי מרגמות מעזה. עד 70% מבין 40 אלף התושבים ביישובים ליד עזה עזבו זמנית את בתיהם.

יותר מ-100 אלף בני אדם עדיין עקורים

בעקבות הפסקת האש שהוכרזה ב-26 באוגוסט שבו מרבית העקורים הפנימיים לבתיהם, אבל הצרכים בתחום המחסה עדיין עצומים. עד 18 אלף משפחות נותרו בלי בתים שיוכלו לחזור אליהם והן זקוקות לפיתרונות לטווח הבינוני והארוך. כוח המשימה לענייני מחסה מעריך כי כדי לתת מענה לצורכי הדיור בעזה, לרבות שיקומם של בתים שנהרסו וניזוקו קשות וטיפול בצורכי הצמיחה הטבעית, יש לבנות יותר מ-100 אלף יחידות דיור.

עזה: הרס/מק לבתים כמבצעים צבאיים ישראלים (יחידות דיור)

מבצע צבאי	נהרסו כליל	נזק חמור/כבד	נזק חלקי/קל
2014 ¹ "צוק איתן"	12,410	13,171	130,975
2012 ² "עמוד ענן"	184	198	10,000
2008/09 ³ "עופרת יצוקה"	3,425	2,843	54,800

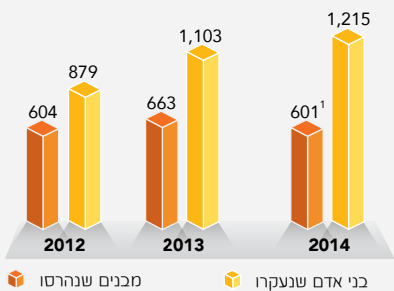


מחסה מאולתר במזרח העיר עזה, ינואר 2015

1. Shelter Cluster Factsheet, March 2015. <http://www.shelterpalestine.org/Upload/Doc/d79e33fc-fd4d-4bc8-859d-920580a7ee3b.pdf>
 2. Shelter Sector Gaza, Shelter Advocacy Fact Sheet, 5, March 2013. <http://www.sheltergaza.org/main.jsp?page=Facts%20Sheet#>
 3. UNDP, One Year After, Gaza Early Recovery and Reconstruction Needs Assessment, p.49. <http://www.undp.ps/en/newsroom/publications/pdf/other/gazaoneyear.pdf>

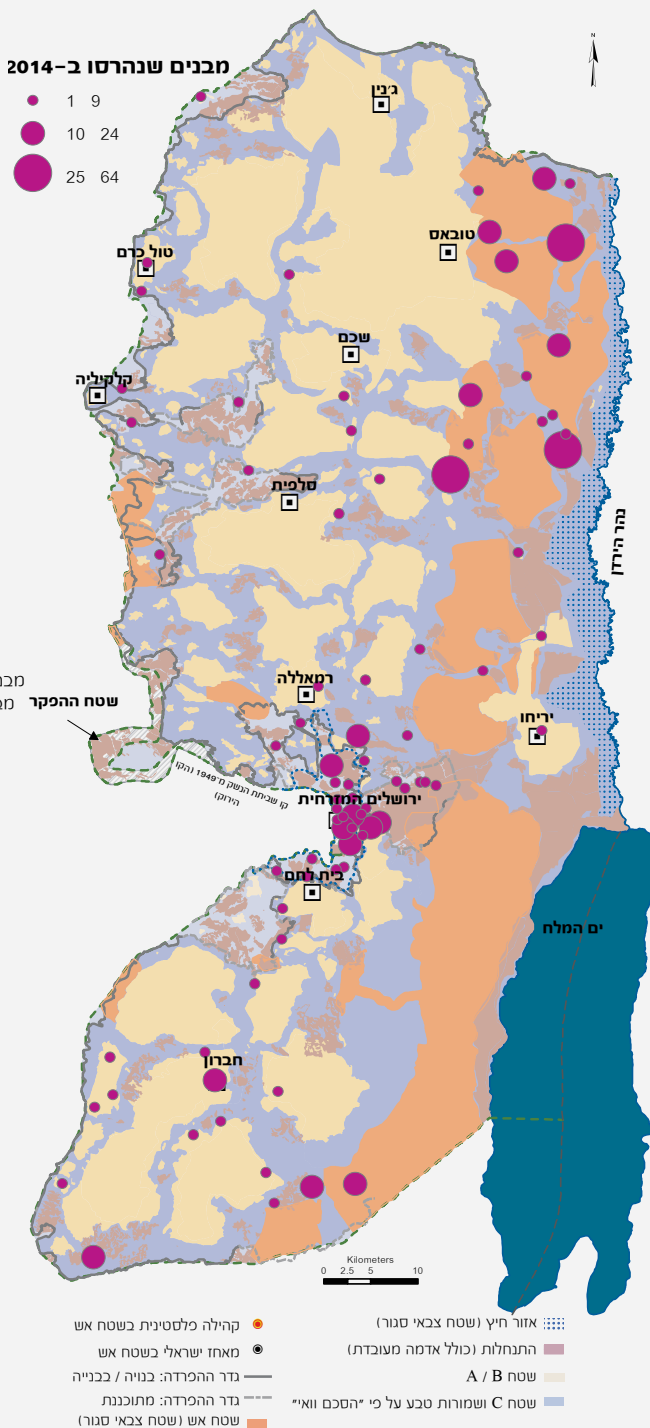
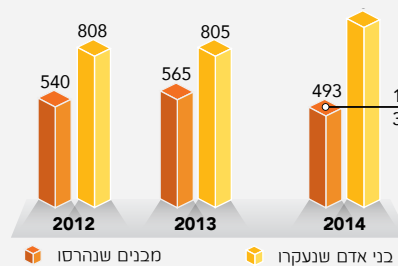
הגדה המערבית, לרבות ירושלים המזרחית

הגדה המערבית העקירה הפנימית היא תוצאה של גורמים מרובים, לרבות הריסת בתים ורכוש שנבנו בלא היתרי בנייה ישראלים, בשל משטר התכנון המפלה בשטח C וירושלים המזרחית; גירושים; היעדר מעמד תושבות בטוח; הגבלות גישה; אלימות מתנחלים; או כל שילוב שהוא של הגורמים הללו. המספר הכולל של עקורים בשל הריסת בתים בשנת 2014 הוא הגבוה ביותר שתועד בשנה יחידה מאז החל משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים לעקוב אחר מדד זה בשנת 2008.



שטח C

אך שבמספר המבנים שנהרסו בשנת 2014 בשטח C חלה ירידה, מספר בני האדם שנעקרו עלה ב-20% בשל גידול במספר מבני המגורים שנהרסו. בשטח C, המתפרס על פני יותר מ-60% מהגדה המערבית, שומרת ישראל על שליטה בלבדית בתכנון ובאיזור, וכחות מ-1% משטחו תוכנן לפיתוח פלסטיני. על פי מידע שמסר המנהל האזרחי הישראלי, במשך שנת 2014 הוציאו הרשויות הישראליות בסך הכול 911 צווי הריסה נגד מבנים פלסטיניים בשטח C בנימוק של היעדר היתרי בנייה (צו אחד יכול להינתן נגד יותר ממבנה אחד). רק 4% (36) מהצווים הוצאו אל הפועל, ויתר ההריסות נעשו על סמך צווים שניתנו בשנים קודמות.



יותר מ-7,500 בדואים ורועים פלסטינים ב-46 קהילות במרכז הגדה המערבית מצויים בסכנת העברה בכפייה בשל תוכנית "העברה" של הרשויות הישראליות. בני האדם המיועדים להעברה, פליטים ברובם הגדול, מתנגדים לתוכנית ההעברה. באוגוסט 2014 הפקיד המנהל האזרחי הישראלי תוכנית מתאר להקמת עיירה חדשה ליד יריחו שאליה יועברו כמה מהקהילות הללו. המנהל האזרחי, הרס, פירק ותפס בשנת 2014 כשבעים מבני מגורים ומחיה בלפחות עשר מקהילות אלה.

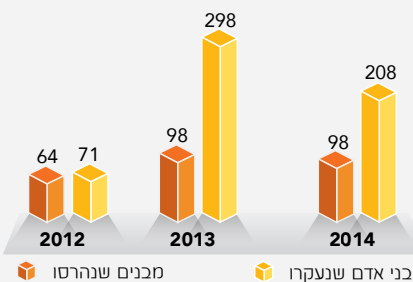


"שטחי אש" לאימונים צבאיים, שהמגורים בתוכם והגישה אליהם אסורים בצו צבאי, מתפרסים על פני 18% משטח הגדה המערבית. כ-6,200 פלסטינים מתגוררים ב-38 יישובים הממוקמים באזורים שהוגדרו כ"שטחי אש" וחיים בצלה של סכנת עקירה. בשנת 2014 תיעד משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים 31 אימונים צבאיים שנערכו באזורים אלה והובילו לפינויים של 1,277 בני אדם, בהם 439 ילדים, בעיקר בצפון בקעת הירדן, לפרקי זמן של עד 48 שעות (נתונים שלא נכללו בנתוני העקירה לעיל).



ירושלים המזרחית

בירושלים המזרחית מאימת על תושבים פלסטינים סכנת עקירה בשל הריסת בתים, היעדר היכולת לבנות, פינוי בכפייה והשתלטות של עמותות מתנחלים על נכסיהם, והיעדר מעמד תושבות בטוח.



הרס מבנים כאמצעי ענישה

כאמצע שנת 2014 חידשה ישראל את השימוש בהריסות כאמצעי ענישה, לאחר שבתשע השנים שקדמו לכך הוקפא השימוש בהן כמעט לחלוטין. נוהג זה מיושם על בתי משפחותיהם של מבצעים, או מבצעים לכאורה, של מתקפות חמורות נגד אזרחים וכוחות ביטחון ישראלים, שמספרן עלה בחודשים האחרונים. בשנת 2014 נהרסו ארבעה בתים במסגרת זו ובית אחד נאטם, ובשל כך נעקרו לפחות 27 בני אדם. הרס בתים כאמצעי ענישה פוגע במשפחה כולה ומהווה צורה של ענישה קולקטיבית, המפרה את סעיף 33 לאמנת ג'נבה הרביעית.

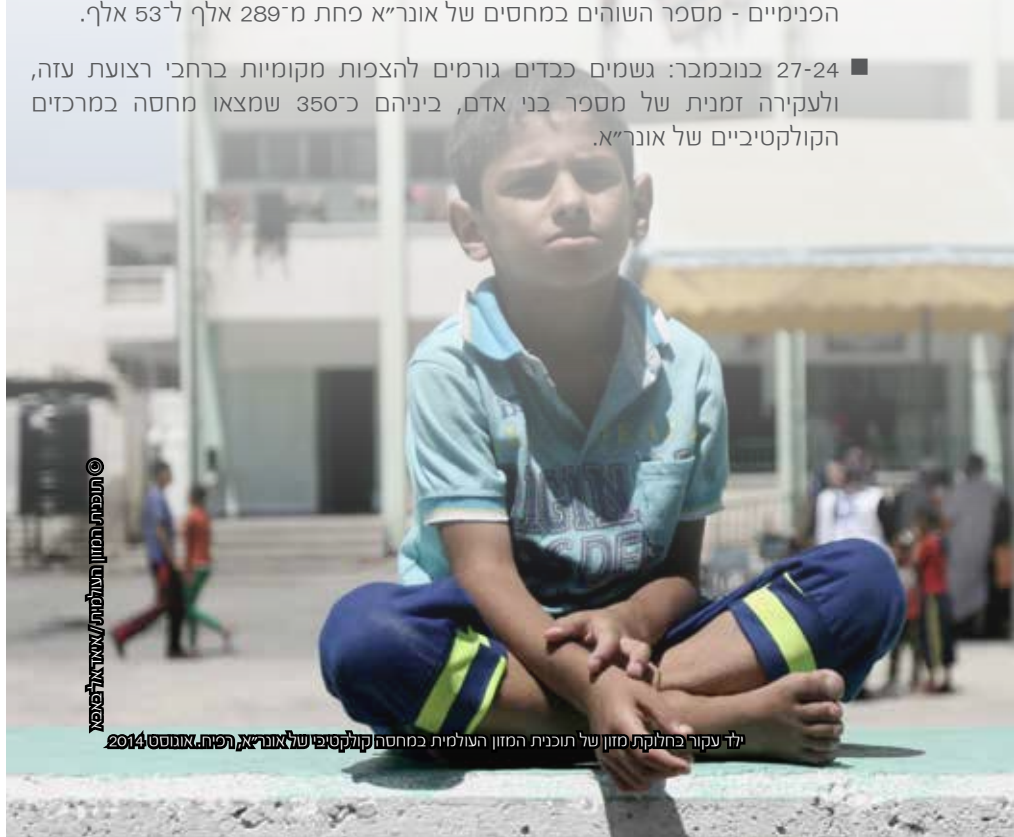
1. בשנת 2014 הרסו הרשויות הישראליות חמישה מבנים בשטח A וחמישה מבנים בשטח B.

רצועת עזה

- 13 ביולי: ביומו השביעי של מצב החירום בעזה נצפה הגל הראשון של עקירה המונית, כשעשרות אלפי פלסטינים מצפון-מזרח עזה נמלטים מבתיהם לאחר שהוזהרו על ידי הצבא הישראלי.
- 18 ביולי: עם תחילת הפלישה הקרקעית מודיע הצבא הישראלי כי האזור "האסור בכניסה" לאורך גדר המערכת בעזה הורחב מ־300 מטר לשלושה קילומטרים מהגדר.
- 19 ביולי: אונר"א מאכסנת יותר מ־50 אלף פלסטינים עקורים, מספר זהה למספר השיא של השוהים במתקני הסוכנות במהלך מבצע "עופרת יצוקה" ב־2008-2009.
- 21 ביולי: אונר"א מאכסנת יותר מ־100 אלף בני אדם ב־69 בתי ספר המשמשים כמחסי חירום.
- 24 ביולי: אונר"א מאכסנת כ־149 אלף עקורים פנימיים ב־84 בתי ספר.
- 30 ביולי: אונר"א מאכסנת כמעט 220 אלף בני אדם ב־86 מחסים.
- 2 באוגוסט: עם קריסתה של הפסקת האש נמלטים אלפי תושבים מחלקה המזרחי של נפת רפיח מערבה. על פי הערכות, מספרם הכולל של העקורים הפנימיים עומד על כ־475 אלף, רבע מאוכלוסיית עזה.
- 6 באוגוסט: הפסקת האש מחזיקה מעמד, ועקורים פנימיים עוזבים את המחסים ואת בתי המשפחות המארחות.
- 10 באוגוסט: מאז חידוש מעשי האיבה עולה מספר העקורים הפנימיים: לפחות 425 אלף עקורים שוהים במחסים לשעת חירום או אצל משפחות מארחות.
- 11 באוגוסט: עם הפסקת האש החדשה ירד מספר העקורים הפנימיים השוהים במחסי החירום ל־209,172.
- 15 באוגוסט: מספר העקורים הפנימיים עלה שוב, וכעת חוסים 218,367 בני אדם ב־87 בתי ספר של אונר"א, לאחר שמשפחות גילו כי בתיהן אינם ראויים למגורים או שאין בהם אפילו המים, החשמל והמזון הבסיסיים הזמינים במחסי החירום.
- 20 באוגוסט: עם חידוש מעשי האיבה עלה מספר העקורים הפנימיים ליותר מ־400 אלף.
- 23 באוגוסט: עקורים פנימיים במספר שיא של 292,959 מתאכסנים כעת ב־85 בתי ספר של אונר"א.
- 25 באוגוסט: מספר העקורים הפנימיים עלה ל־475 אלף. הצבא הישראלי מגביר את משלוח ההתרעות באמצעות עלונים, שיחות טלפון ומסרונים בטלפונים ניידים, שבהן הוא מזהיר אזרחים להתרחק מיימחבלים ותשתיות טרור.
- 27 באוגוסט: בעקבות ההכרזה על הפסקת אש ירד דרמטית מספר העקורים הפנימיים - מספר השוהים במחסים של אונר"א פחת מ־289 אלף ל־53 אלף.
- 24-27 בנובמבר: גשמים כבדים גורמים להצפות מקומיות ברחבי רצועת עזה, ולעקירה זמנית של מספר בני אדם, ביניהם כ־350 שמצאו מחסה במרכזים הקולקטיביים של אונר"א.

הגדה המערבית

- 31 בינואר: לאחר הריסתם החודש של יותר ממאה מבנים פלסטיניים בשטח C ובירושלים המזרחית, מביע המתאם ההומניטרי את חששו בגין הריסות אלה ומניעת סיוע ממי שנעקרו, וקורא להפסיק את ההריסות. ב־28 במרס חוזר המתאם ההומניטרי על קריאתו לעצור מיד את ההריסות.
- אפריל: לאחר ירידה משמעותית בחודשיים הקודמים, באפריל חלה שוב עלייה חדה במספר ההריסות והעקירות בשטח C, שבו נמצאו רוב מתוך 87 המבנים שנהרסו.
- 10 באפריל: כוחות ישראליים מחרימים חמישה אוהלים בקהילה הבדואית אל-ג'עוונה שבבקעת הירדן, וגורמים לעקירתן של שלוש משפחות. המבנים הוקמו כמענה להריסה שבוצעה שבוע קודם לכן.
- 20-26 במאי: 36 מבנים נהרסים בעיירה אל-ג'פתליכ שבבקעת הירדן. זו הפעם החמישית מאז תחילת 2014 שתושבי העיירה חווים הריסות, והאירוע הנוכחי מביא את סך המבנים שנהרסו לחמישים ואת סך העקורים ל־95 בני אדם.
- 26-28 במאי: כל 62 התושבים של הקהילה הבדואית חמסה אל-בקע'יה שבצפון בקעת הירדן נאלצים השבוע לפנות את בתיהם פעמיים בשל תרגילי אימונים צבאיים ישראליים. מאז 2012 נעקרו תושביה של קהילה זו באופן זמני ב־14 הזדמנויות נפרדות.
- 2 ביולי: הרשויות הישראליות מחדשות את הנוהג של הריסה כאמצעי ענישה, שהופסק ברובו מאז 2005. בית באדנא (נפת חברון) השייך למשפחתו של פלסטיני שנחשד בהריגת שוטר ישראלי בחודש אפריל נהרס חלקית כחומרי נפץ.
- 12-18 באוגוסט: הצבא הישראלי הורס לשם ענישה שני בתים ואוטם בית שלישי, כולם בבעלות שלושה פלסטינים מחברון החשודים שלושה נערים ישראליים בחודש יוני ובהריגתם.
- 25 באוגוסט: המנהל האזרחי הישראלי מפרסם תוכניות מתאר להקמתה של עיירה חדשה בא־נוע'ימה (נפת יריחו), שאליה יועברו קהילות בדואים ורועים ממקומות מושבם הנוכחיים.
- אוקטובר: על פי דיווחים באמצעי התקשורת, הורה ראש עיריית ירושלים לגורמים בעירייה להגביר את אמצעי ה"אכיפה" נגד פלסטינים בירושלים המזרחית, לרבות החשת הריסתם של בתים שנבנו בלא היתר. אמצעים אלה נועדו להפעיל על האוכלוסייה הפלסטינית לחץ ולדרבנה לפעול נגד מפגינים צעירים.
- 11-17 בנובמבר: הרשויות הישראליות מוסרות שני צווי הריסה ואטימה לשם ענישה, לרבות נגד ביתו של פלסטיני שתקף אוטובוס בירושלים המערבית והרג ישראלי.
- 19 בנובמבר: בירושלים המזרחית הורסות הרשויות הישראליות את ביתו של הפלסטיני שתקף באוקטובר תחנה של הרכבת הקלה בירושלים המזרחית והרג שני ישראלים.



© תמונות המזון העולמית/אצטלפאצא

ילד עקור בחלוקת מזון של תוכנית המזון העולמית במחסן קולקטיבי של אונר"א, רפיח, אוגוסט 2014

© משרד הארץ לתאום עניינים הומניטריים

ילדים בקהילת רועים עם מטלטלה אחרי שהרשויות הישראליות הרסו את המבנים שלהם פעין אל תלולה (נפת טובאס) שבבקעת הירדן ב־30 בינואר 2014

הגבלת תנועה וגישה

סקירה כללית - השטח הפלסטיני הכבוש

ישראל מגבילה תנועת פלסטינים בתוך השטח הפלסטיני הכבוש בעזרת שילוב של מכשולים פיסיים, בהם גדר ההפרדה ומחסומים, מגבלות בירוקרטיות כמו דרישות להיתרים, והגדרת שטחים כמוגבלים או סגורים. מערכת רב-שכבתית זו פוגעת בזרימת בני אדם וסחורות בין רצועת עזה לעולם החיצון, לרבות הגדה המערבית; אל שטחים חקלאיים ושטחי דיג בתוך עזה; ובתוך הגדה המערבית, במיוחד אל תוך ירושלים המזרחית, שטחים שגדר ההפרדה מבודדת, "שטחי אש", שטח העיר חברון הנתון לשליטת ישראל (H2), ואדמות סביב התנחלויות או בתוכן. יחד ההגבלות הללו מונעות גישה לשירותים ולמשאבים, משבשות חיי משפחה וחברה, פוגעות במחיה ומחריפות את קיטוע של השטח הפלסטיני הכבוש.



© משרד האיים לתאום נגינים המנטרים

גדר ההפרדה באפוזיט

המלצות

אזרחים פלסטינים צריכים להיות מסוגלים לנוע בחופשית ובביטחון אל השטח הפלסטיני הכבוש, ממנו ובתוכו, בכפוף אך ורק להגבלות שנועדו לתת מענה לשיקולים הביטחוניים הלגיטימיים של ישראל ואשר עולות בקנה אחד עם המשפט הבינלאומי. הפעולות שלהלן יחוללו שיפור מידי במצב ההומניטרי בשטח הפלסטיני הכבוש:

ברצועת עזה:

- על ישראל להסיר כליל את המצור, בכפוף אך ורק להגבלות הקבועות במשפט הבינלאומי. היכן שיידרשו הגבלות גישה, עליהן לטפל באופן מידתי בסיכון ספציפי, ולהיות זמניות באופיין. את הגישה לים יש להרחיב לעשרים מיילים ימיים מחוף עזה, כפי שהוסכם בהסכמי אוסלו, ויש לתת לחקלאים גישה בטוחה לאדמותיהם ונכסיהם שליד גדר המערכת עם ישראל, בכפוף להסדרי ביטחון ספציפיים.
- מן הראוי שהרשויות המצריות יחדשו את פעילותן של מעבר רפיח ברמה שבה הייתה בינואר 2013, ויאפשרו בלא עיכוב את הכנסתם של משלוחי סיוע לרצועת עזה.
- בגדה המערבית, על הרשויות הישראליות:
 - להסיר מכשולים פיסיים והגבלות מנהליות על תנועה חופשית, אשר אינם נחוצים משיקולים ביטחוניים לגיטימיים. אלה כוללים הגבלות גישה לירושלים המזרחית, לשטחים המבודדים על ידי גדר ההפרדה, ל"שטחי אש", לשטח העיר חברון הנמצא בשליטת ישראל, ולאדמות סביב התנחלויות או בתוכן.
 - לציית לחוות הדעת המייעצת של בין הדין הבינלאומי לצדק על גדר ההפרדה בגדה המערבית, ולהחלטת העצרת הכללית שהתקבלה בעקבותיה.

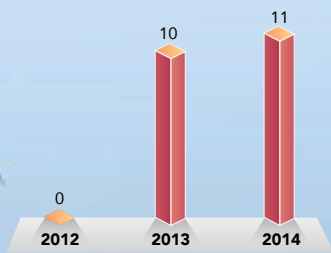
רצועת עזה

בעזה, הכלואה מאחורי גדרות בגבול היבשה שלה עם ישראל ומצרים, ומשוללת שליטה במרחב האווירי שלה ובמימיה הטריטוריאליים, הגישה אל העולם החיצון מוגבלת לשלושה מעברי יבשה הנתונים לשליטת ישראל (מעברי ארז וכרם שלום) ומצרים (מעבר רפיח). ההגבלות שמטילה ישראל על סחר חוץ, לרכות עם הגדה המערבית, ועל הגישה לאדמות חקלאיות ולשטחי דיג בים, מרתיעות מפני השקעות ומנציחות רמות גבוהות של אבטלה, אי-ביטחון תזונתי ותלות בסיוע. רובן הגדול של מנהרות ההברחה מתחת לגבול עם מצרים לא פעלו בשנת 2014.

שטחים שהגישה אליהם מוגבלת: בים

בנימוק של שיקולים ביטחוניים, מונעים כוחות של חיל הים הישראלי מדייגים גישה לשטחים שמעבר לשישה מיילים ימים מחוף עזה - פחות משליש מתוך עשרים המיילים הימיים שהוקצו בהסכמי אוסלו - ופוגעים קשות במחייתם של דייגים. ההגבלות נאכפות באמצעות שימוש בתחמושת חיה ומעצר או החרמה של ציוד על ידי כוחות של חיל הים הישראלי. ב-2014 עצרו כוחות של חיל הים הישראלי 59 דייגים בלב ים והחרימו 27 סירות.

דייגים שנפצעו



מעבר ארז



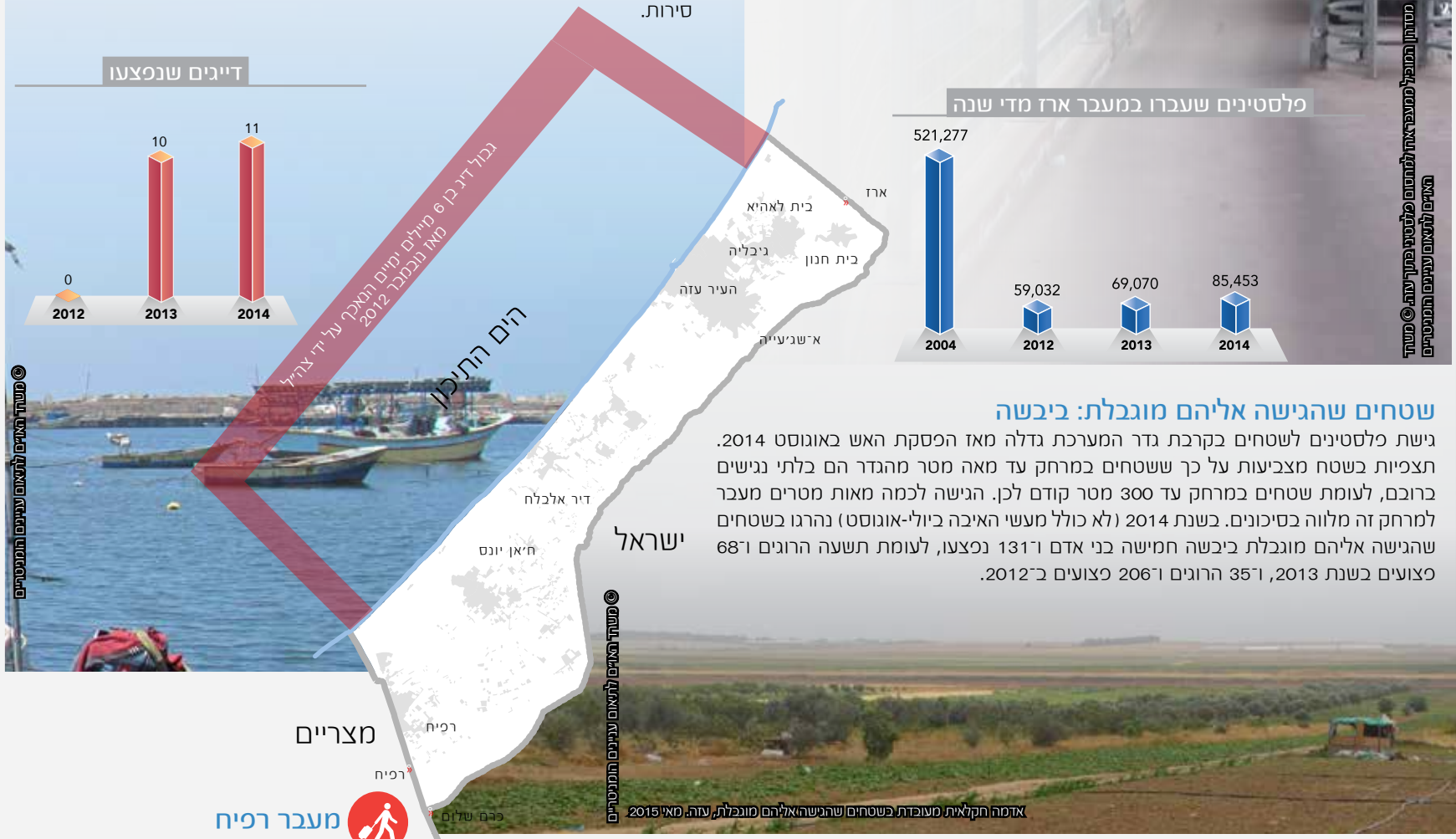
מספר הפלסטינים שלהם התירה ישראל לעבור במעבר ארז גדל ב-24% לעומת 2013, הודות להקלות שהוחלו בעקבות מעשי האיבה ביולי-אוגוסט. למרות הקלות אלה היה מספר הפלסטינים שהורשו לעבור בארז ב-2014 רק כ-16% ממספר העוברים במעבר לפני האינתיפאדה השנייה, בשנת 2000.

פלסטינים שעברו במעבר ארז מדי שנה



שטחים שהגישה אליהם מוגבלת: ביבשה

גישת פלסטינים לשטחים בקרבת גדר המערכת גדלה מאז הפסקת האש באוגוסט 2014. תצפיות בשטח מצביעות על כך ששטחים במרחק עד מאה מטר מהגדר הם בלתי נגישים ברובם, לעומת שטחים במרחק עד 300 מטר קודם לכן. הגישה לכמה מאות מטרים מעבר למרחק זה מלווה בסיכונים. בשנת 2014 (לא כולל מעשי האיבה ביולי-אוגוסט) נהרגו בשטחים שהגישה אליהם מוגבלת ביבשה חמישה בני אדם ו-131 נפצעו, לעומת תשעה הרוגים ו-68 פצועים בשנת 2013, ו-35 הרוגים ו-206 פצועים ב-2012.



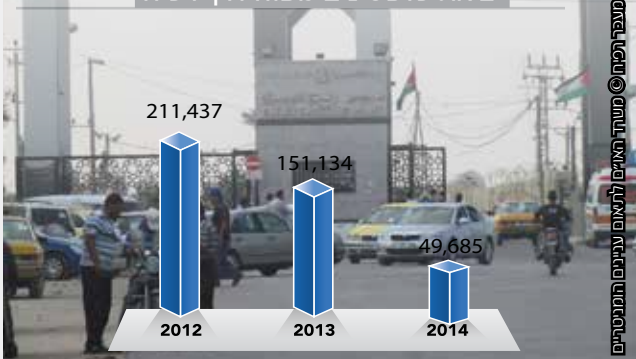
מצרים

מעבר רפיח



בשל ההגבלות המוטלות זה מכבר על מעבר ארז, הפך מעבר הגבול ברפיח לנקודת הגישה העיקרית של פלסטינים בעזה אל העולם החיצון. ההגבלות שהחילה מצרים ביולי 2013 צמצמו באופן דרסטי גישה זו, כאשר בין 2012 ל-2013 פחת מספר היוצאים ב-29%, ובשנת 2014, שבה היה מעבר רפיח סגור 207 ימים, כלומר 57% מהשנה, פחת מספר היוצאים ב-36%. בסוף השנה נרשמו כ-17 אלף בני אדם, בהם מטופלים רפואיים, בהמתנה לצאת את עזה.

יציאת פלסטינים מעזה דרך רפיח



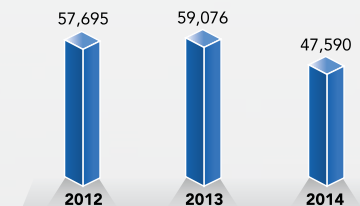
מעבר כרם שלום



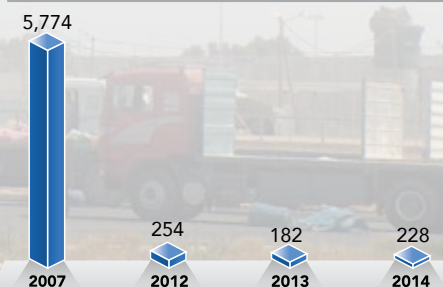
מאז יוני 2007 הטילה ישראל, בנימוק של שיקולים ביטחוניים, הגבלות על מעבר סחורות אל תוך עזה, ובמיוחד חומרי בניין. במעבר כרם שלום פחת היבוא בשנת 2014 ב-19% לעומת 2013, אף שחומרי הבניין הדרושים לתיקון הנזק העצום הקשור בסכסוך מוכנסים כעת לעזה במסגרת המנגנון לשיקום עזה, הפועל מאז אוקטובר (ראו פרק מרחב הומניטרי).

כן אסרה ישראל על יצוא מעזה לשטחה, והגבילה מאוד העברות של סחורות לגדה המערבית. ב-2014 יצאו את עזה לשווקים בינלאומיים 136 מטענים של תוצרת חקלאית, לעומת 5,774 מטענים שיצאו לישראל, לגדה המערבית ולעולם החיצון ב-2007. בשנת 2014 התירה ישראל, כפעם הראשונה מאז 2007, העברת סחורות מסחריות בהיקף של 92 מטענים מעזה לגדה המערבית.

(יבוא לעזה) (מטענים)



(יצוא/העברות מעזה) (מטענים)



הגדה המערבית, לרבות ירושלים המזרחית

בשנים האחרונות הקלו הרשויות הישראליות מספר הגבלות שהוטלו זה מכבר, ובכך שיפרו את הגישה למרכזים עירוניים. עם זאת, מערכת מורכבת של אמצעים פיסיים ומנהליים - גדר ההפרדה, מחסומים, חסמי דרכים ומערכת היתרים - ממשיכה להגביל תנועת פלסטינים ברחבי הגדה המערבית, לרבות אל ירושלים המזרחית, ופוגעת במחיה ובגישה לשירותים בסיסיים, וכן ביכולתם של ארגונים הומניטריים להגיש סיוע.

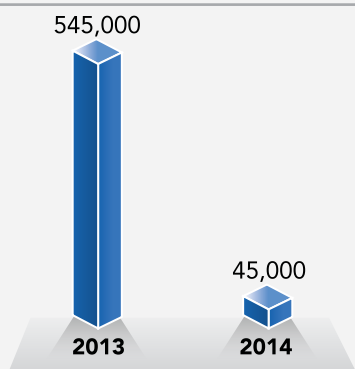


תפילות השישי המתקיימת בחיפה כשכונת ודי אל ג'וז (ירושלים המזרחית) בשלהי הפולחן הניל על הגישה למסגד אל אקצא, 26 בספטמבר 2014. מימין: אבו חאלה

ירושלים המזרחית

דרישות היתרים וגדר ההפרדה ממשיכים להגביל את כניסתם של פלסטינים שאינם תושבי ירושלים המזרחית. במהלך חודש הרמדאן מוחלות הקלות מסוימות בהגבלות, אך שהשנה יד משמעותית מספר הנכנסים לעיר, וכניסתם של תושבי עזה אליה עדיין אסורה.

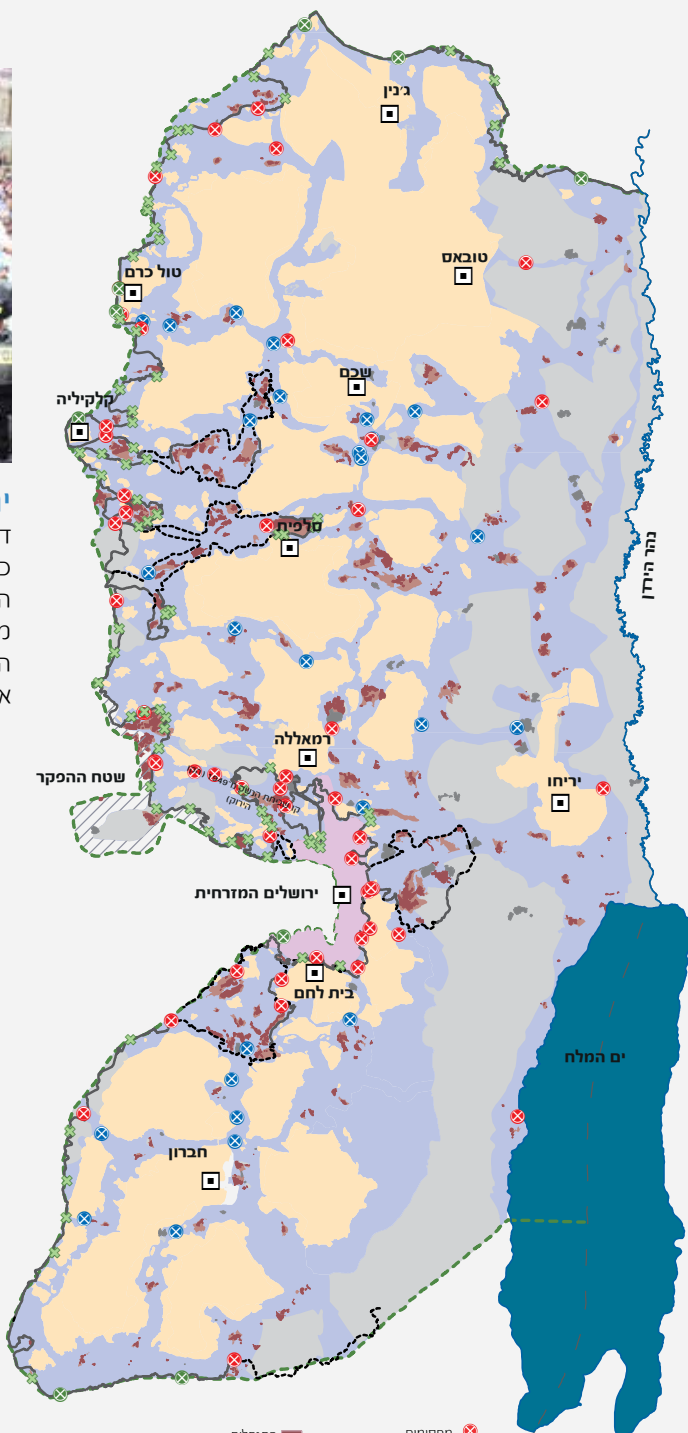
גישת פלסטינים לירושלים המזרחית בחודש הרמדאן



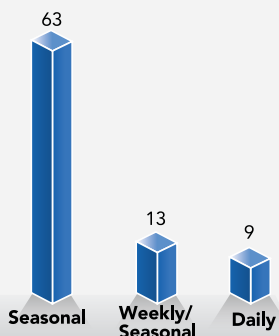
במשך שנת 2014 הגבילו הרשויות הישראליות את גישתם של פלסטינים, לרבות בעלי תעודת זהות ירושלמית, למתחם אל אקצא / הר הבית, במקביל לעלייה במספר התקריות שבהן נכנסו אל המתחם כבוצות מתנחלים וישראלים אחרים.

חברון

בעקבות חטיפתם של שלושה נערים ישראלים שנהרגו לאחר מכן, הטילו הרשויות הישראליות הגבלות תנועה שהתמקדו באזור חברון, לרבות ביטול תוקפם של היתרי גישה לירושלים המזרחית, לישראל ולשטחים מסוימים בהתנחלויות, ולירדן. ביותר מ-20% משטח העיר חברון, שטח המכונה H2, שבו שומרת ישראל על שליטה מלאה, מוצבים יותר מ-120 מכשולים פיסיים, בהם 18 מחסומים המאוישים דרך קבע.



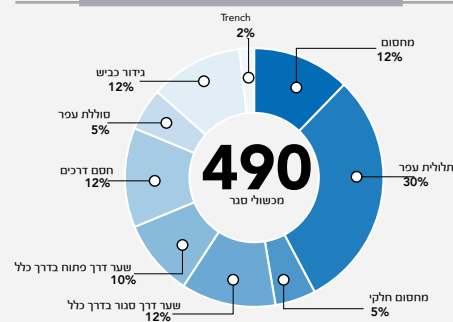
מחסומים פיזיים
מחסומים חלקיים
מחסומים על הקו הירוק
גדר ההפרדה: בנויה/בנייה
גדר ההפרדה: מתוכננת
שטח אש (שטח צבאי סגור)
התחלות שטח A / B
שטח C ושמוחת טכע על פי 'הסכם וואי'
שטח גדר הפרדה



שערי גדר

תשעה פתוחים מדי יום, 13 פתוחים ביום/ימים מסוימים במשך השבוע ובעונת המסיק; 63 פתוחים רק בעונת המסיק.

מכשולי סגר בגדה המערבית



התנחלויות

יותר מתשעים קהילות פלסטיניות בגדה המערבית שבבעלותן אדמות בתוך או בקרבת 56 התנחלויות ומאחזים יכולות להגיע לאדמות אלה, אם בכלל, רק באמצעות 'תיאום מוקדם' עם הרשויות הישראליות, בדרך כלל רק למספר מוגבל של ימים במהלך מסיק הזיתים השנתי.

שטח C

כ-532 אזורי מגורים פלסטיניים ממוקמים בשטח C, שבו פוגעות הגבלות תנועה במחיה ובגישה לשירותים בסיסיים וכן ביכולתם של ארגונים הומניטריים להושיט סיוע. בסקר שנערך ב-2013 ציינו כ-50% מהמשיבים כי הגבלות גישה ותנועה הן גורם החשש העיקרי שלהם בתחום ההגנה.

גדר ההפרדה

גדר ההפרדה, יחד עם משטר השערים וההיתרים שלה, היא המכשול העיקרי לתנועת פלסטינים בתוך הגדה המערבית. רוב החקלאים הפלסטינים זקוקים להיתרים מיוחדים כדי להגיע לאדמות החקלאיות שלהם שבין גדר ההפרדה לקו הירוק, בשטח שהוכרז 'שטח סגור'. כניסתם של מי שהצליחו לקבל היתרים לתוך 'השטח הסגור' מתועלת דרך כ-85 שערים שיועדו לגישה חקלאית. נתונים שאסף משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים מראים כי יכולם של עצי זית בשטח שבין גדר ההפרדה לקו הירוק נמוך בכ-60% לעומת העצים המקבילים להם בעברה היפלטסטיני של גדר ההפרדה.



רצועת עזה

- ינואר: בהמשך להגבלות שהטילה מצרים מאז יולי 2013, נפתח מעבר רפיח עם מצרים רק בשישה מתוך 31 הימים בחודש ינואר.
- 9-10 בפברואר: בפעם הראשונה מאז אוקטובר 2013 מתירה ישראל באופן יוצא מן הכלל את הכנסתן של אלף טונות מלט דרך מעבר כרם שלום. המלט מיועד למגזר הפרטי, לתיקון מזקים שגרמה סופת החורף בדצמבר 2013.
- 13-19 במרס: בעקבות הסלמה במעשי האיבה סוגרות הרשויות הישראליות את מעבר ארז ומגבילות את הגישה למקרים הומניטריים בלבד. למרות הסגירה מאפשרות רשויות הישראליות את יציאתם של מספר מוגבל של מטופלים רפואיים הזקוקים לטיפול רפואי דחוף בכתי חולים בגדה המערבית ובישראל.
- אפריל: מעבר כרם שלום פתוח רק 15 מתוך 26 ימי עבודה אפשריים (לרבות ימי שישי). בארבעה ימים נסגר המעבר בשל חגי ישראל, ובשלושה ימים נוספים נסגר חלקית בתגובה על רקטות שירו פלסטינים מעזה. היקף הסחורות הנכנסות לעזה באפריל היה הנמוך ביותר שתועד מאז אוקטובר 2011, ויצר מחסור בפריטים חיוניים מסוימים.
- אפריל: לדברי ארגון הבריאות העולמי, בחודש אפריל נוסעים שבעה מטופלים בלבד מעזה למצרים דרך מעבר רפיח לצורך טיפול רפואי, לעומת יותר מ-4,000 מטופלים באפריל 2013.
- מאי: שלל הדיג בעונת הסרדינים גבוה משמעותית מאשר בשנים קודמות, בעיקר בשל הקלת ההגבלות הישראליות על הגישה לים, כחלק מהפסקת האש בין ישראל לחמאס בנובמבר 2012. עם זאת, שלל הדיג השנה עדיין נמוך ב-27% מן השלל ב-2006, לפני צמצום הגישה לשישה מיילים ימיים מהחוף.
- 22 במאי: הרשויות הישראליות מנפיקות היתרי יציאה לכ-600 נוצרים תושבי עזה, כולם בני למעלה מ-35, לצורך נסיעה לבית לחם לרגל ביקור האפיפיור בעיר.
- 13 ביוני: הרשויות הישראליות סוגרות את מעברי ארז וכרם שלום בתגובה על ירי רקטות פלסטיני.
- 6 ביולי: שר הביטחון הישראלי מאשר את הקטנת שטח הדיג משישה מיילים ימיים לשלושה, בנימוק של שיקולים ביטחוניים.
- 18 ביולי: לקראת פלישה קרקעית, הצבא הישראלי מודיע כי השטח "האסור בכניסה" לאורך גדר המערכת בעזה הורחב מ-300 מטר לשלושה קילומטרים מהגדר, 44% מהשטח.
- 7 באוגוסט: ישראל מסירה חלקית את הגבלות הגישה בים, שהיו שלושה מיילים ימיים מחוף עזה. בעקבות הפסקת האש מ-26 באוגוסט שב ונקבע הגבול במרחק שישה מיילים ימיים מהחוף.
- 5-7 באוקטובר: בפעם הראשונה זה חמש שנים מתירה ישראל ל-1,200 תושבי עזה לנסוע לגדה המערבית, לרבות ירושלים המזרחית, לרגל חג הקורבן. בנוסף מתירה ישראל למכסה שבועית של עד מאתיים בני אדם שגילם יותר משישים לנסוע לירושלים המזרחית לתפילות יום שישי.
- 24 באוקטובר: בעקבות מתקפה בחצי האי סיני שבה נהרגו יותר משלושים אנשי צבא מצרים נסגר מעבר רפיח ליתרת השנה, למעט מספר הזדמנויות שבהן נפתח באופן חריג.

הגדה המערבית

- 19 באפריל: לאחר שעוכב במחסום במהלך תהלוכת חג הפסח בעיר העתיקה של ירושלים, קורא המתאם המיוחד מטעם האו"ם, רוברט סרי, לכל הצדדים "לכבד את הזכות לחופש הדת, להעניק למתפללים בני כל הדתות גישה למקומות הקדושים ולהימנע מפרובוקציות, על אחת כמה וכמה בחגים דתיים".
- 13 ביוני: בעקבות חטיפתם של שלושה נערים ישראלים מטילות הרשויות הישראליות הגבלות תנועה המתמקדות באזור חברון ומונעות מן התושבים גישה לירושלים המזרחית, לישראל ולכמה אזוירי התנחלויות; ומונעות מגברים בני עשרים עד חמישים לנסוע לירדן דרך גשר אלנבי.
- 30 ביוני: לאחר שהקלו את הגבלות הגישה, שכות הרשויות הישראליות ואוכפות, ובמקרים מסוימים מהדקות את שליטתן בעיר חברון, עם גילוי גופותיהם של שלושת הנערים הישראלים. ב-7 ביולי מסירה ישראל את מרבית ההגבלות הללו.
- 4 ביולי: לדברי הרשויות הישראליות, ביום שישי הראשון של חודש הרמדאן נכנסו לירושלים רק 11 אלף פלסטינים בעלי תעודות זהות של הגדה המערבית, ירידה של 90% לעומת יום שישי הראשון של הרמדאן בשנת 2013. את הירידה מייחסים להגבלות הגישה שהטילו הרשויות הישראליות; רק גברים פלסטינים בני יותר מחמישים ונשים בנות יותר מארבעים המחזיקים בתעודות זהות של הגדה המערבית, למעט תושבי חברון, מורשים להיכנס לירושלים בלא היתרים. ב-2013 ניתנה גישה לעיר לגברים בני יותר מארבעים, לנשים ונערות בכל הגילים ולבנים בני פחות מ-12.
- 9 ביולי: יום השנה העשירי לחוות הדעת המייעצת של בית הדין הבינלאומי לצדק בעניין "ההשלכות המשפטיות של בניית חומה בשטח הפלסטיני הכבוש".
- 24-25 ביולי: כ"ליל הגורלי" יכולים רק כמה אלפי פלסטינים בעלי תעודות זהות של הגדה המערבית להגיע למסגד אל-אקצא, לעומת כ-400 אלף באותו לילה ב-2013.
- אוגוסט-ספטמבר: במספר הזדמנויות מגבילות הרשויות הישראליות גישה פלסטינים, לרבות בעלי תעודות זהות ירושלמיות, למתחם אל-אקצא / הר הבית, ובמקביל גדל מספרן של קבוצות מתנחלים וישראלים אחרים הנכנסות למתחם.
- אוקטובר - אמצע נובמבר: רשויות ישראליות מגבילות יותר ויותר את גישתם של כל הפלסטינים למסגד אל-אקצא, לרוב בעת ובעונה אחת עם כניסתם מתנחלים למתחם. ב-31 באוקטובר, בפעם הראשונה מאז 1967, נסגר המתחם ליום שלם.
- 13 בנובמבר: בעקבות פגישה משולשת בין ארצות הברית, ישראל וירדן, שבה הודיעו השלוש על תוכנית "להשיב את השקט" בירושלים, מקילות הרשויות הישראליות את הגבלות הגישה למתחם אל-אקצא / הר הבית, בעיקר עבור תושבים פלסטינים של ירושלים המזרחית. לאחר מכן מקילה ישראל הגבלות גישה, ובין היתר מתירה למוסלמים מעזה לבקר במתחם ב-5 בדצמבר.

מרחב הומניטרי

סקירה כללית - השטח הפלסטיני הכבוש

ב־2014 המשיכו ארגונים הומניטריים להתמודד עם שורה של מכשולים שהציבו הרשויות הישראליות בכל האמור בגישת אנשי סגל והחומרים הדרושים למיזמים הומניטריים, ואשר פגעו ביכולתם להושיט סיוע והגנה לפלסטינים ברחבי השטח הפלסטיני הכבוש. שיטת היבוא של חומרי בניין לעזה הוחלפה כעת במנגנון לשיקום עזה, שהוקם בספטמבר בתיווך האו"ם, מבלי לפגוע בצורך בהסרה מלאה של המצור, כדי לטפל בצורכי השיקום העצומים לאחר מעשי האיבה ביולי-אוגוסט. את הפעילות ההומניטרית בעזה עיכבו גם הגבלות שהטילו רשויות החמאס והאיסור על מגעים עם רשויות אלו, בנוסף על הסגירה הממושכת של מעבר רפיח עם מצרים. מתקני או"ם ששימשו כמחסים קולקטיביים לעקורים פנימיים נפגעו גם הם במעשי האיבה ביולי-אוגוסט בעזה, כגיעות שבהן נהרגו 45 בני אדם. בגדה המערבית עוכב יישומם של מיזמים הומניטריים בשל הגבלות על הגישה לירושלים המזרחית והגבלות על מיזמי בנייה, הרחבה או שיקום תשתיות בשטח C, שם הוגברה בשנת 2014 תפיסתו של סיוע במימון תורמים.



משאית כמעבר פתח שלום

© משרד האו"ם לתאום עניינים הומניטריים

המלצות

- כל הצדדים יכבדו את חסינותם של מתקנים וכלי רכב של האו"ם. בעת ניהול מעשי איבה יכבדו כל הצדדים את ההגנה המיוחדת המוענקת למתקנים ורפואיים ואנשי סגל רפואי.
- על כל הרשויות הרלוונטיות להעניק גישה בטוחה, מהירה ובאין מפריע לכל אנשי הסגל של סוכנויות או"ם, ארגונים לא ממשלתיים וארגונים אחרים המספקים הגנה וסיוע הומניטרי לאוכלוסיות נזקקות.
- על ממשלת ישראל לעמוד באחריותה לאפשר את עבודתם של ארגונים הומניטריים, בנקיטת הפעולות שלהלן:
 - הרחבת מערכת הטיפול בהיתרי תנועה עבור אנשי סגל מקומיים של סוכנויות הומניטריות (לרבות האו"ם וארגונים בינלאומיים ומקומיים לא ממשלתיים).
 - ביטול הדרישה להיתרים עבור התקנה או שיקום של מבנים שנועדו לטפל בצרכים הבסיסיים של בני האדם הגרים בשטח C וכירושלים המזרחית;
 - הפסקת ההחרמה, התפיסה, ההריסה או ההרס של נכסים, לרבות כריטי סיוע, של סוכנויות המיישמות מיזמים הומניטריים;
 - הבטחה שכל אנשי הסגל הצבאי והאזרחי במחסומים ובמסוכי הגבול יכבדו את סעיפי האמנה בדבר זכויות יתר וחסינות לאומות המאוחדות, ויבטיחו מעבר בלא עיכוב של כל אנשי סגל או"ם שהם.
- על הרשויות ברצועת עזה לעמוד באחריותן לאפשר את עבודתם של ארגונים הומניטריים באמצעות:
 - נקיטת האמצעים הנאותים להבטיח תנועה חופשית של אנשי סגל הומניטרי, מכל לאום שהוא, אל רצועת עזה וממנה דרך כל המעברים הרלוונטיים;
 - התאמת המדיניות והנהגים שלהן לאלה שכבר נכללו בחוק או במדיניות הפלסטיניים בכל האמור ברישום ארגונים בינלאומיים וביחס כלפיהם.

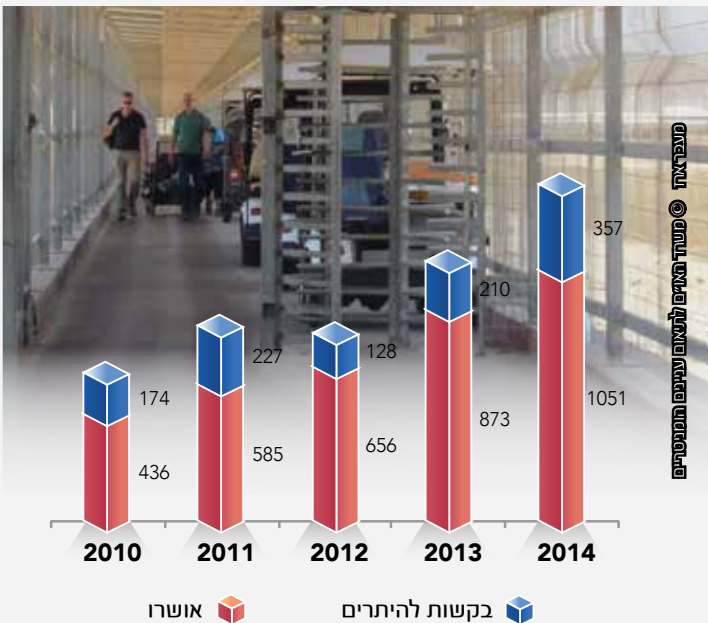
רצועת עזה

הלחימה הכמעט רציפה בשבעת השבועות של מעשי האיבה ביולי ובאוגוסט 2014 הציבה אתגר עצום ליכולת המענה של גורמים הומניטריים. לכך הצטרפו חוסרים משמעותיים ביכולת המענה של מוסדות מקומיים בשל הגבלות הגישה הממושכות ומגבלות המימון, שגרמו לחסרים בצידוד ולהיעדר הכשרה נאותה. למרות הקשיים הללו, במהלך מעשי האיבה הותירו הרשויות הישראליות את מעבר כרם שלום פתוח כמעט בלא הפרעה למעבר סחורות, במקביל להידברות ותיאום רציפים עם שורה של גורמים הומניטריים. כמו כן הסכימה ישראל לשורה של הפסקות אש זמניות, ובנוסף הרשו הן מצרים והן ישראל את כינויים של מאות פצועים לטיפול מחוץ לעזה. למרות הקלות מסוימות, ההגבלות החמורות על תנועת עובדים מקומיים של סוכנויות הומניטריות אל עזה וממנה נותרו בתוקף.

סגל הומניטרי

בשנת 2014 אישרו הרשויות הישראליות את המספר הגבוה ביותר מאז 2010 של היתרים לאנשי סגל מקומיים של האו"ם שנסעו אל עזה וממנה, אף שבתקופה שלאחר מעשי האיבה בקיץ (ספטמבר עד דצמבר), התארך משך הטיפול הממוצע בבקשות להיתרים מעשרה ל-15 ימים.

היתרי כניסה ויציאה מעזה עבור אנשי סגל או"ם מקומיים



המנגנון לשיקום עזה

מאז אמצע 2010 הרשתה ישראל באופן יוצא מן הכלל לארגונים בינלאומיים לייבא חומרי בניין מוגבלים (מלט, חצץ ומוטות מתכת) אל תוך עזה, בכפוף לאישור מוקדם, נוהל שהסתבר כמגושם ופגע ביכולתן של סוכנויות לתת מענה לצרכים דחופים. מאז 2010 אושרו מיזמי או"ם בשווי 534.2 מיליון דולר, ומיזמים בשווי 54.4 מיליון דולר נפסלו. בסוף 2014 הוחלפה שיטה זו במנגנון הזמני לשיקום עזה. במסגרת מנגנון זה יבחנו הרשויות הישראליות תוכניות עבודה מקיפות, במקום מיזמים בודדים, תהליך שיאפשר יישום מהיר ויעיל יותר.

הפרות חסינות של מתקני או"ם ומתקפות על סגל הומניטרי

בתי ספר של אונר"א ששימשו כמחסי חירום ייעודיים ספגו בשבע הזדמנויות נפרדות פגיעה ישירה, או פגיעה בסביבתם הקרובה, מפגזים וסוגי תחמושת אחרים שגרמו לפציעתם של אזרחים ששהו בהם, ובשלושה מקרים גרמו למותם. בסך הכול נהרגו 54 אזרחים ויותר ממאתיים נפצעו. מתוקף המשפט הבינלאומי נהנים מתחמי או"ם מחסינות שאין להפר. הפרקליט הצבאי הראשי הישראלי (פצ"ר) הודיע כי הוא פותח בחקירה פלילית של שתיים מהתקריות הללו: התקרית בבית הספר בבית חנון ב-42 ביולי והתקרית בבית הספר בגיבליה ב-3 ביולי. בשלוש הזדמנויות אישרה אונר"א כי הוצבה תחמושת בבתי ספר ריקים של הסוכנות. מיד לאחר גילוי התחמושת הודיעה אונר"א על כך לכל הגורמים המרכזיים וגינתה הפרות אלו של המשפט הבינלאומי. במהלך מעשי האיבה בקיץ איבדה אונר"א 11 מעובדיה.



הגדה המערבית, לרבות ירושלים המזרחית

יישומם של מיזמים הומניטריים עוכב בשל הגבלות הגישה לירושלים המזרחית וההגבלות על מיזמים הכוללים בנייה, הרחבה או שיקום של תשתית בשטח C, שבו הוגברה בשנת 2014 ההחרמה של סיוע במימון תורמים. המשפט ההומניטרי הבינלאומי מטיל על ישראל, ככוח הכובש, את האחריות העיקרית להבטיח את ההגנה על האוכלוסייה האזרחית הפלסטינית ומתן מענה לצורכיה הבסיסיים.

עיכובים במחסומים

תקריות במחסומים בגדה המערבית ממשיכות לחסום ולעכב תנועת אנשי סגל וסחורות בגדה המערבית, לרבות ירושלים המזרחית, אף שבשנים האחרונות ניכרה ירידה שיטתית במספרן של תקריות כאלה.



שעות שאבדו	אנשי סגל שנכגעו	תקריות	שנה
2,530	3682	491	2010
1,532	2872	392	2011
1,517	2040	365	2012
1261	1755	298	2013
1859	1483	178	2014

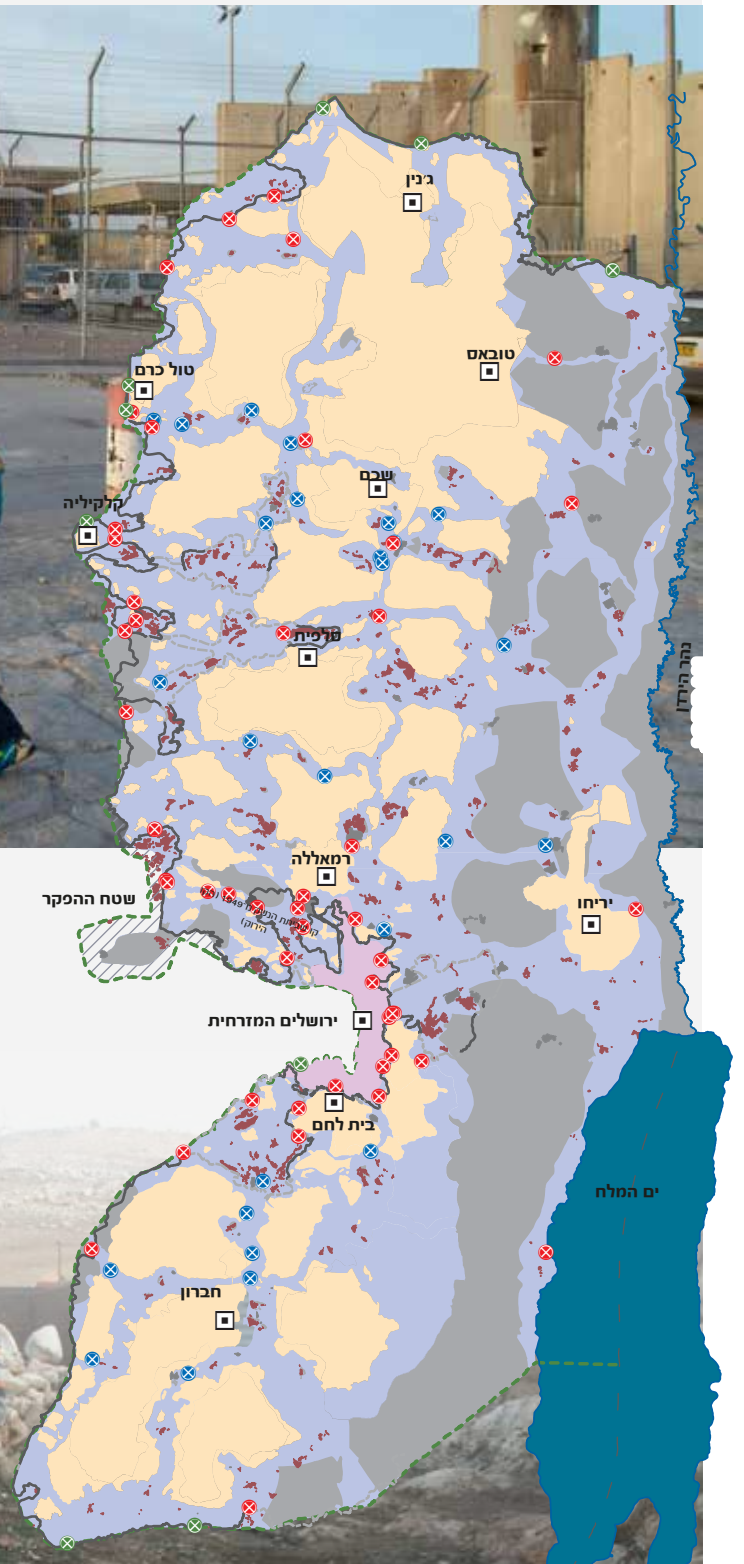
מעפר קלדיה

הרס של סיוע במימון תורמים

משטר ההיתרים שמיישמות הרשויות הישראליות בשטח C וברושלים המזרחית המשיך לפגוע ביישומם של מיזמים הומניטריים הכוללים בנייה או שיקום של דיור או תשתיות חיוניות באזורים אלה. בשנת 2014 חל גידול של 31% בהריסות על ידי הצבא הישראלי של סיוע במימון תורמים בשטח C; 118 מבנים כאלה נהרסו, עלייה לעומת תשעים ב־2013 ו־79 ב־2012. באותה תקופה תפס הצבא הישראלי 25 פריטי סיוע במימון תורמים, בעיקר בתי שימוש ומבני מים, תברואה והיגיינה אחרים, ירידה משמעותית לעומת 67 פריטים במימון תורמים שנתפסו ב־2013.



מבנים שנהרסו



רצועת עזה

- ינואר-מרס: 11 תקריות גישה שפגעו בעשרים עובדי ארגונים לא ממשלתיים שניסו להיכנס לרצועת עזה או לצאת ממנה מדווחות במעבר "ארבע-ארבע", המנוהל על ידי הרשויות בפועל בעזה. בתקריות אלה מעוככים אנשי סגל, נחקרים באריכות או שצויד העבודה שלהם מוחרם. באותה תקופה מדווחות במעבר ארז שמונה תקריות גישה הפוגעות ב-11 אנשי סגל של ארגונים לא ממשלתיים.
- מאי: משרד הביטחון הישראלי מתיר את חידושם של מספר מיזמי בנייה של האו"ם, בהם מרכזי בריאות, בתי ספר, דיור ותשתיות מים. מיזמים אלה הוקפאו באוקטובר 2013 בעקבות גילוייה של מנהרה תת-קרקעית שהובילה מרצועת עזה לישראל.
- 16 ביולי: אונר"א מודיעה על גילוי כעשרים רקטות שהוסתרו באחד מבתי הספר הריקים שלה, ונחשפו במהלך בדיקה שגרתית של שטח בית הספר. אונר"א מגנה בחריפות את האחראים לכך ומגדירה זאת "הפרה בוטה של החסינות של מתקניה מתוקף המשפט הבינלאומי". במהלך מעשי האיבה ביולי-אוגוסט מדווחת אונר"א על שתי תקריות נוספות מסוג זה.
- 24 ביולי: בית ספר של אונר"א בבית חנון, שבו שהו כ-450 עקורים פנימיים, נפגע מכין ארבע לשישה פגזים שהרגו עד 14 בני אדם ופצעו עד תשעים בני אדם נוספים, חלקם קשה. בפרק זמן של שבעה ימים ניתנו לרשויות הישראליות 12 הודעות שבהן צוין מיקום בית הספר, האחרונה שבהן לילה לפני התקרית.
- 30 ביולי: בית ספר של אונר"א בגיבליה, שבו שהו כ-2,945 עקורים פנימיים, נפגע משלושה פגזים לפחות, שהרגו לפחות 16 בני אדם ופצעו עד 99 בני אדם נוספים. בפרק זמן של 14 ימים הועברו נקודות הציון של בית הספר רשמית לרשויות הישראליות ב-28 הדמנויות לפחות, האחרונה בהן לילה לפני התקרית.
- 3 באוגוסט: בית ספר של אונר"א ברפיח, שבו שהו כ-2,940 עקורים פנימיים, נפגע מפיצוץ מחוץ לשער הכניסה אליו, שבו נהרגו לפחות 15 בני אדם, לפחות חמישה מהם מכין השוהים בבית הספר, ונפצעו בין 25 ל-30 בני אדם נוספים. בפרק זמן של 17 ימים הועברו הקואורדינטות של בית הספר רשמית לרשויות הישראליות ב-36 הדמנויות, האחרונה בהן בבוקר התקרית.
- 26 באוגוסט: מעבר ארז נפתח מחדש, לאחר שהיה סגור ב-24 ו-25 באוגוסט בשל ירי מרגמות מעזה בשני הימים. מעבר כרם שלום נסגר באותו יום בשעת בוקר מאוחרת לאחר תקרית ביטחונית. מעבר רפיח עדיין מתפקד אף שיום קודם לכן נפגע בתקיפה אווירית ישראלית, שבה נהרג מאבטח ולמסוף נגרם נזק נרחב.
- 14 באוקטובר: המשלוח הראשון של חומרי בניין למגזר הפרטי, שהעברתו תואמה על ידי המנגנון לשיקום עזה, מורשה להיכנס לעזה דרך מעבר כרם שלום.
- 10 בנובמבר: מזכ"ל האו"ם מקים ועדת חקירה לבדיקת תקריות ספציפיות שבהן נהרגו או נפצעו בני אדם ונגרם נזק למתקנים של האו"ם במהלך מעשי האיבה ביולי-אוגוסט. כן תבדוק הוועדה תקריות שבהן התגלה נשק במתקני או"ם.

הגדה המערבית

- פברואר: הצלב האדום הבינלאומי מודיע על הקפאת חלוקת האוהלים בערכות הסיוע שהוא מספק בבקעת הירדן למשפחות שנפגעו מהריסת בתייהן. החלטה זו מתקבלת בתגובה לכך שהרשויות הישראליות מונעות שוב ושוב חלוקות סיוע של הצלב האדום, לרבות החרמה או הרס של פריטי חירום בנימוק של היעדר היתרי בנייה.
- אפריל: 26 מבנים במימון תורמים נהרסים, בהם 11 מבני מגורים, ועקב כך נעקרים יותר ממאה בני אדם. בנוסף על כך, 35 מבנים במימון תורמים מקבלים צווי הפסקת עבודה או הריסה, המציבים 170 בני אדם נוספים בסכנת עקירה.
- 9 באפריל: הרשויות הישראליות מפרקות ותופסות שלושה אוהלי מגורים במימון תורמים בקהילה הבדואית גיבל אל-באבא שבשטח E1 (נפת ירושלים). בשל כך נעקרים 19 בני אדם, בהם עשרה ילדים. באותו יום מוציאות הרשויות הישראליות צווי הריסה סופיים נגד 18 מבני מגורים (שכולם ניתנו על ידי תורמים) בקהילה, שקיבלו צווי הפסקת עבודה ב-23 בפברואר. עשרות בני אדם נפגעים מצעד זה.
- 6 ביוני: משלוח במימון תורמים ובו עשרה בתי שימוש ושמונה מקלי מים, יחד עם שלוש משאיות המובילות אותם, נתפס על ידי הרשויות הישראליות בדרכו לקהילה הבדואית אל-נגוב שבנפת חברון. על פי דיווחים, המשאיות הוחזרו לארגון המיישם לאחר מספר שבועות, אבל פריטי הסיוע לא שוחררו.
- 30 ביוני: 15 מקלי מים במימון תורמים המשרתים 26 משפחות באזור חילת א-נחלה (נפת בית לחם) נתפסים על ידי הרשויות הישראליות, ו-11 מקלים נוספים ניזוקים במהלך התקרית.
- נובמבר: שישה מבנים במימון תורמים נהרסים, לרבות כביש חקלאי ששוקם לא מכבר וחייבו לרשת המים המצוי בכנייה בקהילה בבקעת הירדן, תל אל-ח'שבה, הממוקמת בתוך «שטח אש» צבאי. כן מוסרות הרשויות הישראליות צווי הריסה והפסקת עבודה נגד 12 מבני מגורים שהוקמו במימון תורמים בקהילה הבדואית ואדי בית חנינא שבנפת ירושלים, ומבקשות מסוכנות מיישמת לסלק חמישה מבנים נוספים בקהילת ח'שם אל-כרם (נפת חברון).
- 9 בדצמבר: רשויות ישראליות מחרימות דחפור, בנימוק שנעשה בו שימוש בשטח שעליו הכריזה ישראל שמורת טבע בכפר כפר א-דיק (נפת סלפית), שהבנייה בה אסורה. הדחפור שימש במיזם משותף של סוכנות הפיתוח של האו"ם ומשרד החקלאות הפלסטיני לתחית דרך חקלאית.



© Rabbis for Human Rights

Qalandia Crossing, April 2014.



© OCHA



UNITED NATIONS
Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
occupied Palestinian territory

P. O. Box 38712
East Jerusalem 91386
www.ochaopt.org

Tel. +972 (0)2 582 9962
Fax +972 (0)2 582 5841
ochaopt@un.org